

PRIREDILI

KAZNENO PRAVO: MLADEN PIŠKOREC, predsjednik kaznenog odjela

GRADANSKO PRAVO: ANTUN DOMINKO, sudac građanskog odjela

KAZNENO PRAVO

I KAZNENI ZAKON IZ 2011. GODINE	1
II ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU	7
III ZAKON O SUDOVIMA ZA MLADEŽ	13
IV ZAKON O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA	14

GRAĐANSKO PRAVO

I STVARNO I ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO	15
STVARNO PRAVO	15
ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO	18
II OBVEZNO PRAVO	19
III OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO	27
OBITELJSKO PRAVO	27
IV RADNO PRAVO	29
V GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO	32
PARNIČNI POSTUPAK	32
OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA	36

KAZNENO PRAVO

I KAZNENI ZAKON IZ 2011. GODINE

1) Čl. 3.

Drugostupanjski sud je po službenoj dužnosti preinačenjem prvostupanjske presude okrivljenika na temelju čl. 453. toč. 1. ZKP-a oslobodio optužbe da bi u razdoblju od svibnja 2009. do listopada 2012., kao suprug vlasnice doma za starije i nemoćne osobe i osoba sa kojom oštećenica, kao njegovateljica u tom domu, svakodnevno dolazi u doticaj, u cilju zadovoljenja vlastite pohote, verbalno spolno uznemiravao oštećenicu, čime ju je doveo u neugodan i ponižavajući položaj, pa da bi time počinio kazneno djelo spolno uznemiravanje iz čl. 156. st. 1. KZ/11. Nedvojbeno je da su radnje okrivljeniku stavljene na teret počinjene u vrijeme važenja KZ/97, koji nije propisivao kazneno djelo koje bi po svom nazivu, odnosno opisu odgovaralo kaznenom djelu iz čl. 156. KZ/11, koji je stupio na snagu 01. siječnja 2013. Postupanje okrivljenika, protivno stajalištu državnog odvjetnika, ne može se podvesti pod kazneno djelo povrede na rad i drugih prava iz rada iz čl. 114. KZ/97. Dužnost zaštite dostojanstva radnika od uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja, prema odredbama Zakona o radu iz 1995., jednako kao i Zakona o radu iz 2009., bila je obveza poslodavca i samo je odgovorna osoba poslodavca mogla biti počinitelj kaznenog djela iz čl. 114. KZ/97 vezano za radnje koje su okrivljeniku stavljene na teret kao spolno uznemiravanje. Upravo se poslodavac, osoba nadređena žrtvi, odnosno osoba koja je od strane poslodavca određena za postupanje vezano uz zaštitu dostojanstva radnika, pojavljuje kao garant njegovih prava iz rada i samo mu oni ta njegova prava, po prirodi stvari, mogu, činjenjem ili nečinjenjem odnosno nepoduzimanjem radnji koje im, u slučaju pritužbe zbog (spolne) diskriminacije od strane treće osobe (suradnika i osoba s kojima radnik redovito dolazi u doticaj pri obavljanju svojih poslova) nalaže zakon, uskratiti ili ograničiti.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Kzz-43/2015 od 04. studenog 2015.

2) Čl. 3.

Prema činjeničnom opisu djela okrivljeniku, koji je bez propisane medicinske stručne spremlje, stavlja se na teret samo jedna radnja pružanja medicinske pomoći uz nagradu jednoj poimenično označenoj osobi, dok se neodređeno navodi da je „primaio veći broj osoba i pružao im medicinske usluge“. Opisana jednokratna radnja prema KZ/11 ne ulazi u biće kaznenog djela nadriliječništva iz čl. 184. st. 1. KZ/11, za koje se traži da se osoba koja nema propisanu stručnu spremu bavi liječenjem ili pružanjem druge medicinske pomoći. To kazneno djelo se razlikuje od kaznenog djela nadriliječništva iz čl. 244. st. 1. i 2. KZ/97, za čije počinjenje je bila dovoljna i jedna inkriminirana radnja kada počinitelj nemajući propisanu stručnu spremu drugog liječi ili mu pruža medicinsku pomoć. Zbog toga, u konkretnom slučaju ne postoji pravni kontinuitet kaznenog djela iz čl. 244. st. 1. i 2. KZ/97 prema kaznenom djelu iz čl. 184. st. 1. KZ/11, slijedom čega u radnjama okrivljenika nema kaznenog djela (čl. 3. st. 3. KZ/11) i valjalo ga je osloboditi optužbe na temelju čl. 453. toč. 1. ZKP-a.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-117/2015 od 13. kolovoza 2015.

3) Čl. 3.

Prvostupanjskom presudom okrivljenik je proglašen krivim zbog kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. st. 1. al. 4. u vezi st. 2. KZ/97, što kao upravitelj zadruge, u namjeri da zadruzi pribavi znatnu materijalnu korist, u razdoblju od 1. siječnja 2008. do 30. travnja 2009. godine nije obračunavao i uplaćivao PDV i porez na dobit u ukupnom iznosu od preko 1.000.000,00 kn. Drugostupanjski sud je po službenoj dužnosti preinačio presudu u pravnoj oznaci na kazneno djelo utaje poreza ili carine iz čl. 256. st. 3. KZ/11 utvrdivši da postoji pravni kontinuitet, jer kazneno djelo iz čl. 256. st. 1. i 3. KZ/11 ima propisanu tzv. alternativnu radnju počinjenja, koja je u konkretnom slučaju realizirana kao „neobračunavanje i neuplata poreza“, što je dovelo do neutvrđenja porezne obveze „velikih razmjera“, koja, prema pravnom shvaćanju Kaznenog odjela VSRH od 27. prosinca 2012. godine, kod kaznenog djela iz čl. 256. st. 3. KZ/11 postoji kada vrijednost porezne obveze prelazi 600.000,00 kn (isti iznos u vezi pojma „šteta velikih razmjera“ propisan je i u čl. 87. st. 27. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona – ZIDKZ/15). Iako je propisana kazna za kazneno djelo iz čl. 292. st. 2. KZ/97 blaža od kazne propisane za kazneno djelo iz čl. 256. st. 3. KZ/11, okolnost da čl. 256. st. 3. KZ/11 propisuje vrijednost imovinske koristi (smanjenja ili neutvrđenja porezne obveze) „velikih razmjera“ (600.000,00 kn), dok se u kaznenu zonu ostvarenja kaznenog djela iz čl. 292. st. 2. KZ/97 „ulazi“ već kod ostvarene „znatne imovinske koristi“ (30.000,00 kn), prema mišljenju drugostupanjskog suda KZ/11 je blaži zakon, s tim da je sud vodio računa o rasponu propisane kazne u čl. 292. st. 2. KZ/97.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, I Kž-116/2013 od 05. veljače 2015.

4) Čl. 3.

Prvostupanjskom presudom je utvrđeno da je okrivljenica počinila kaznena djela zapuštanja i zlostavljanja djeteta i maloljetne osobe iz čl. 213. st. 1. KZ/97 time što četvero djece u razdoblju od 2008. do srpnja 2010. godine nisu pohađala niti jednu redovnu školu, jer ih nije upisala, čime je svjesno propustila svoju dužnost u vezi osnovnog školskog obrazovanja i kao roditelj grubo zanemarila dužnost odgoja djece. Primjenom načela konkretnosti drugostupanjski sud je utvrdio da predmetno kazneno djelo ima pravni kontinuitet u kaznenom djelu povrede djetetovih prava iz čl. 177. st. 1. KZ/11, jer se modaliteti tih kaznenih djela ne razlikuju. Čl. 177. st. 1. KZ/11 grubo zanemarivanje dužnosti roditelja propisuje u vidu podizanja, odgoja i obrazovanja djeteta i u bitnome se takvi načini počinjenja tog djela ne razlikuju od onih iz čl. 213. st. 1. KZ/97, u kojem se opisuje grubo zanemarivanje dužnosti roditelja u vidu zbrinjavanja i odgoja djeteta ili maloljetne osobe. Pitanje vođenja brige o obrazovanju djeteta u širem kontekstu obuhvaća i sam odgoj djeteta. Po propisanoj kazni kazneno djelo iz čl. 177. st. 1. KZ/11 blaže je od kaznenog djela iz čl. 213. st. 1. KZ/97, pa je kazneno djelo trebalo pravno označiti po novom Zakonu, koji je za okrivljenicu blaži.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžzd-7/2016 od 31. ožujka 2016.

5) Čl. 32.

Pravilno je okrivljenik proglašen krivim zbog teškog kaznenog djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz čl. 166. st. 1. u vezi čl. 158. st. 1. KZ/11. Neživotna je tvrdnja okrivljenika da nije znao da su spolni odnosi s osobom mlađom od 15 godina zabranjeni. Radi se prohibitivnoj normi koja je izraz široko prihvaćene etike društva i predstavlja elementarni zahtjev koji postoji u svijesti svakog čovjeka, pa o zabludi o protupravnosti ne može biti govora. Okrivljenik je svoj život proveo u Republici Hrvatskoj, a iz podataka socijalne anamneze proizlazi da je bio svjestan protupravnosti svog postupka, jer je za slično kazneno djelo prethodno odgovarao njegov brat. Osim toga okrivljenik je završio pet razreda osnovne škole i uklopljen je u širu društvenu zajednicu. Informacije o potrebi zaštite prava djece od raznih oblika nasilja, a poglavito održavanja spolnih odnošaja s osobama niske životne dobi, svakodnevno su prisutne u medijima, zbog čega je neprihvatljiva tvrdnja o neznanju okrivljenika, već se naprosto radi o osobnom interesu i njegovoj želji da ustraje kod svojih romskih običaja neovisno o tome što oni u široj zajednici nisu prihvaćeni.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Kžm-6/2016 od 17. ožujka 2016.

6) Čl. 61.

Opoziv uvjetnog otpusta vrši se uvijek prema odredbama zakona po kojem je i odobren, odnosno po kojem je donesena odluka o uvjetnom otpustu. Po naravni stvari pravno nije moguće uvjetni otpust odobriti prema materijalnim uvjetima iz jednog zakona, a eventualni opoziv prema drugim, propisanim kasnijim izmjenama zakona. Po odredbama Zakona o izmjenama i dopunama ZIKZ-a objavljenim u „Narodnim novinama“ br. 56. od 10. svibnja 2013. godine, opoziv uvjetnog otpusta je moguć iz razloga propisanih u čl. 61. st. 3. KZ/11, pored ostalog, kada osuđena osoba ne izvrši u „većoj mjeri obveze iz čl. 62. toga Zakona koje su joj određene ili ih teško ili uporno krši...“. Obveza istovjetna zatvorenikovoju iz opozvanog rješenja o uvjetnom otpustu – da može promijeniti mjesto boravišta samo uz suglasnost suca izvršenja – postoji i u odredbi čl. 62. st. 2. toč. 11. KZ/11, pa je neosnovano stajalište žalbe da bi kasnija izmjena ZIKZ-a predstavljala za zatvorenika povoljniji propis.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž I-17/2016 od 12. svibnja 2016.

7) Čl. 118. st. 2.

Povrijeđen je kazneni zakon na štetu maloljetnika kada je sud utvrdio da je kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz čl. 118. st. 1. KZ/11 počinio prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi. Maloljetni počinitelj je poznao oštećenika koji u inkriminirano vrijeme nije imao 16 godina, te je razlika u njihovim godinama bila manja od dvije godine. Oštećenik je mlada i zdrava osoba, bez ikakvog hendikepa, pa okolnost da se radi o maloljetniku sa nenavršenih 16 godina, sama po sebi, nije dostatna za zaključak da je zbog svoje dobi posebno ranjiva osoba, to više što ni u činjeničnom opisu djela nije navedeno zašto bi maloljetni oštećenik bio posebno ranjiva osoba. Racio tog kvalifikatornog obilježja kaznenog djela iz čl. 118. st. 2. KZ/11 je pružanje pojačane zaštite posebno ranjivim žrtvama, koje su to ne samo zbog svoje dobi, već i zbog nekih težih duševnih ili tjelesnih oštećenja ili smetnji, koje ih čine posebno ranjivima.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžm-6/2016 od 29. rujna 2016.

8) Čl. 139. st. 2. i 3.

Ne može počinuti kazneno djelo prijetnje iz čl. 139. st. 2. i 3. KZ/11 okrivljenik koji je u podnesku pod nazivom „zahtjev za izuzeće“ upućenom sudu, ne spominjući nikoga poimence, izrazio svoje nezadovoljstvo postupanjem prema njemu brojnih pravosudnih tijela (državnih odvjetništava, općinskih i županijskih sudova), navodeći da će se osvetiti za sve zločine koje su prema njemu počinili, da će doći smak zločinačkog pravosuđa, da ima ljude u zatvoru koji su željni sudske i državnoodvjetničke krvi i jedva čekaju dan kada će pravosudna zločinačka krv teći potocima. Kazneno djelo prijetnje ne može se počinuti na štetu institucija, jer kolektivni subjektivitet ne može biti objekt tog kaznenog djela, već da bi se moglo raditi o tom kaznenom djelu riječi prijetećeg sadržaja moraju biti upućene prema točno određenoj osobi ili osobama, dakle prema individualnom subjektu.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-228/2016 od 08. prosinca 2016.

9) Čl. 140. st. 1.

Za „neželjeni kontakt“, u smislu obilježja kaznenog djela nametljivog ponašanja iz čl. 140. st. 1. KZ/11, načelno nije odlučno da druga osoba jasno i izričito dade do znanja da kontakte ne želi, to ovisi o prirodi samih kontakata. Kada je utvrđeno da je okrivljenik tijekom noćnih sati kroz razdoblje od 21 dana poslao 4 SMS poruke uvredljivog sadržaja, u naravi seksualnih poruka, i 10 MMS poruka (slika) svog spolnog organa, tada se podrazumijeva da takve seksualne poruke lascivnog sadržaja, upućene nepoznatoj ženskoj osobi, predstavljaju nastojanje da se uspostavi neželjeni kontakt. U takvim slučajevima ne može se govoriti o nikakvom prešutnom pristanku osobe kojoj su poruke upućene, po prirodi stvari seksualni kontakt je neželjen, osim ako ne postoji izričiti i jasni pristanak druge osobe.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-217/2015 od 21. siječnja 2016.

10) Čl. 154. st. 2. i 1. toč. 2.

Činjenica da je oštećenica u vrijeme počinjenja kaznenog djela silovanja bila u drugom mjesecu trudnoće sama za sebe nije dostatna za zaključak o njejoj posebnoj ranjivosti zbog trudnoće. Zakonodavac nije kvalificirani oblik kaznenog djela opisan u čl. 154. st. 2. u vezi st. 1. toč. 2. KZ/11, djelo silovanja iz čl. 153. st. 1. KZ/11 počinjeno prema žrtvi posebno ranjivoj zbog njezine trudnoće, vezao uz trudnoću žrtve, već ga je vezao uz posebnu ranjivost kao posljedicu trudnoće, koju činjenicu je sud dužan utvrditi.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, I Kž-665/2015 od 10. kolovoza 2016.

11) Čl. 172. st. 2. i 1.

Za postojanje kaznenog djela povrede dužnosti uzdržavanja iz čl. 172. st. 2. i 1. KZ/11 potreban je trajniji negativan stav počinitelja prema obvezi uzdržavanja, koji u konkretnom

slučaju proizlazi upravo iz načina postupanja okrivljenika kada kroz cijelo inkriminirano razdoblje, od mjeseca svibnja 2011. do kraja 2014. godine, ne ispunjava svoju zakonsku obvezu uzdržavanja dvoje maloljetne djece, plaćanjem ukupnog mjesečnog iznosa od 1.000,00 kn prema pravomoćnoj sudskoj odluci. Povremena kupovina odjeće i obuće djeci i povremeno davanje džeparca i novca za školska putovanja i kuhinju, ne predstavlja ispunjavanje obveze njihova uzdržavanja, niti je okrivljenik u mogućnosti sam birati kada će, kako i koliko platiti za uzdržavanje djece, već je dužan poštivati pravomoćnu sudsku odluku i zakonsku obvezu, koja iz nje proizlazi, uredno i redovito izvršavati.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžzd-9/2016 od 05. svibnja 2016.

12) Čl. 177. st. 1.

Pogrešan je zaključak suda da je okrivljenik time što je skrb oko maloljetne kćerke u cijelosti prepustio majci i zakonskoj zastupnici, ne ostvarujući s kćerkom dostatne kontakte i iskazujući nezainteresiranost za svaki segment njezinog života, kao roditelj grubo zanemario svoju dužnost podizanja, odgoja i obrazovanja djeteta i time počinio kazneno djelo iz čl. 177. st. 1. KZ/11. Opisani propusti okrivljenika ne mogu se podvesti pod pojam grubog zanemarivanja roditeljske dužnosti, niti u sebi sadrže dostatnu kriminalnu količinu zanemarivanja odgoja i podizanja djeteta da bi se radilo o predmetnom kaznenom djelu, imajući u vidu znatno poremećene međusobne odnose bivših supružnika, od kojih majka tvrdi da otac ne želi kontakte s djetetom, a otac da mu ih majka onemogućava.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžzd-20/2016 od 13. listopada 2016.

13) Čl. 177. st. 2.

Sadržaj SMS poruka upućenih osmogodišnjem djetetu „mama će ti završiti u zatvoru, morao sam otići jer bi ti inače morao ubiti mamu“ nedvojbeno ima obilježja psihičkog zlostavljanja, jer je okrivljenik takvim porukama svjesno i hotimično prouzrokovao znatan stupanj psihičke neugode kod maloljetne kćerke, kod koje su takve poruke izazvale niz negativnih emocija, pa je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da je okrivljenik na opisani način počinio kazneno djelo iz čl. 177. st. 2. KZ/11.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžzd-20/2016 od 13. listopada 2016.

14) Čl. 190. st. 1.

Ostvarena su bitna obilježja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama u pokušaju iz čl. 190. st. 1. u vezi čl. 34. st. 1. KZ/11 kada je sud utvrdio da je hašiš oduzet od okrivljenika bio namijenjen preradi u ulje kanabisa, te je okrivljenik poduzeo radnju koja prostorno i vremenski neposredno prethodi ostvarenju bića kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama, tako što je PVC vrećicu sa hašišom prevezio prijatelju radi prerade u ulje kanabisa. Pri tome je sasvim irelevantno što je okrivljenik držao drogu isključivo radi prerade za osobnu uporabu, jer je nedvojbeno bio svjestan da uporaba lijekova koji sadrže THC za liječenje dijabetesa nije legalna i da je namjeravao preraditi tvari koji su propisom proglašene drogom, iako je to za njega zabranjeno.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-182/2016 od 17. studenog 2016.

15) Čl. 215.

Po stajalištu ovoga suda i ustaljenom shvaćanju sudske prakse kada se konkretna opasnost izaziva za život ili tijelo točno određene osobe ili više osoba tada se ne može raditi o kaznenom djelu dovođenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz čl. 215. KZ/11. Bacanje metalne sjekire, kao i drvenog štapa, prema osobnom automobilu u kome se nalazilo dvoje oštećenika radi ugrožavanja njihovog tjelesnog integriteta ne predstavlja općeopasnu radnju kojom se izaziva opasnost za tijelo ljudi. Takvo postupanje nema karakter općeopasne radnje, jer je bilo izravno usmjereno na obračun sa dvije točno određene osobe. U ovakvom slučaju može se raditi o nekom drugom kaznenom djelu, zavisno o zaštitnom objektu koji se namjerava ugroziti ili povrijediti, no fizički napad na točno određenu osobu ili objekt ne može predstavljati općeopasnu radnju u smislu kaznenog djela iz čl. 215. st. 1. KZ/11.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-199/2016 od 13. listopada 2016.

16) Čl. 228. st. 1.

U postupanju okrivljenika ostvarena su bitna obilježja kaznenog djela krađe iz čl. 228. st. 1. KZ/11 kada je nedvojbeno utvrđeno da je naložio sječu stabala na nekretnici – šumi čiji je suvlasnik u 1/8 idealnog dijela bez znanja i dozvole druge osobe koja je suvlasnik u 3/8 idealnog dijela. Moguća je krađa stvari koja je u suvlasništvu iz razloga što je ta stvar samo djelomično počiniteljeva, koji ima pravo vlasništva samo u jednom idealnom dijelu zajedničke stvari, dok drugi dio zajedničke stvari nije njegovo vlasništvo i predstavlja za njega tuđu stvar, koja se može protupravno prisvojiti, obzirom da se pokretna stvar oduzima kao cjelina.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-177/2016 od 20. listopada 2016.

17) Čl. 229. st. 1. toč. 2.

Radi se o osobito drskom načinu oduzimanja tuđe pokretne stvari i počinjenju kaznenog djela teške krađe iz čl. 229. st. 1. toč. 2. u vezi čl. 228. st. 1. KZ/11 kada je utvrđeno da je okrivljenik, vozeći se na biciklu, sustigao s leđa oštećenicu koja je također upravljala biciklom i iznenada uzeo njenu torbicu iz košare na stražnjem dijelu bicikla, u kojoj se nalazio novčanik s više osobnih dokumenata i novčanim iznosom od 200,00 kn, mobilni telefon, aparat za punjenje cigareta, ključevi, te dvoje sunčane naočale, sve vrijednosti 700,00 kn, što oštećenica nije mogla očekivati. Upravo taj faktor prikradanja okrivljenika s leđa oštećenici i iznenađenja odlučan je kod ocjene o postupanju počinitelja s osobitom drskosti. Sve se događalo tijekom vožnje okrivljenika i oštećenice na biciklima u prometu, te je postupanje okrivljenika u tolikoj mjeri bilo iznenadno i neočekivano za oštećenicu da se nedvojbeno radi o osobito drskom načinu oduzimanja tuđe pokretne stvari koji nije uobičajen za kazneno djelo krađe.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-253/2016 od 08. prosinca 2016.

18) Čl. 278. st. 1.

Ne čini kazneno djelo krivotvorenja isprave iz čl. 278. st. 1. KZ/11 okrivljenik koji je u dva primjerka preslikao originalnu iskaznicu za pristup vozilima invalida, izdanu od nadležnog gradskog ureda za potrebe njegovog pokojnog oca, i preslike vidno istaknuo na dva osobna automobila kojima se koristio. Lažna isprava je isprava koja sadržava izjavu koja se pripisuje osobi koja ju nije izdala, a kako je nadležni gradski ured stvarno izdao predmetnu iskaznicu, čije su preslike istovjetne izvorniku, one nisu niti mogu biti lažne isprave u smislu čl. 278. KZ/11. Postupanje okrivljenika, koji je koristio preslike iskaznice koja glasi na njegovog pokojnog oca, može biti predmet nekog drugog kaznenog djela, npr. kaznenog djela prijevare.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-37/2016 od 31. ožujka 2016.

19) Čl. 302. st. 2.

Kako niti iz jedne odredbe Zakona o liječništvu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti ne proizlazi da bi privatna liječnička ordinacija imala svojstvo pravne osobe, tada niti liječnik, koji liječničko zvanje specijaliste ginekologa obavlja privatnom praksom u privatnoj ginekološkoj ordinaciji, ne može imati svojstvo odgovorne osobe u smislu odredbe čl. 87. st. 7. KZ/11, pa nema potrebno svojstvo odgovorne ni službene osobe da bi mogao biti počinitelj kaznenog djela neprijavlivanja počinjenog kaznenog djela iz čl. 302. st. 2. KZ/11.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-123/2016 od 15. rujna 2016.

II ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU**20) Čl. 10.**

Radi se o zakonitoj pretrazi osobnog automobila kada su policijski službenici, prilikom obavljanja očevida u vezi sa pokušajem provaljivanja u kiosk, na žičanoj ogradi udaljenoj 2,2 metra iza kioska, uočili da je presječena i nastao otvor koji vodi prema stambenoposlovnom objektu, gdje se na udaljenosti od 40 metara, zaklonjen zidom, nalazio samo jedan automobil, čijim pregledom je utvrđeno da je otključan, jer su se ključevi nalazili u kontakt bravi volana. Policijski službenici su opravdano zaključili da se radi o automobilu koji je u neposrednoj vezi sa kaznenim djelom zbog kojeg se očevid obavljao pa su mogli bez naloga državnog odvjetnika, sukladno odredbi čl. 246. st. 1. ZKP-a, obaviti njegovu pretragu.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-300/2015 od 14. siječnja 2016.

21) Čl. 10.

Okolnost što je svjedok M.S. na ispitivanju kod policijskog istražitelja imao kod sebe rješenje o provođenju istrage, koje je dostavljeno njegovoj supruzi kao oštećenici, i što se kod

davanja iskaza djelomično koristio kao podsjetnikom podacima iz tog rješenja, ne čini zapisnik o njegovom ispitivanju nezakonitim dokazom. Nezakonitim dokazima u smislu odredbe čl. 10. ZKP-a smatraju se, pored ostalog, dokazi koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni tim Zakonom. U kojim slučajevima se iskaz svjedoka ne može upotrijebiti kao dokaz u postupku izričito je propisano u odredbi čl. 300. ZKP-a. Svjedok M.S. ispitan je od strane policijskog istražitelja, prije ispitivanja upozoren je sukladno zakonskim odredbama, što je u zapisniku izričito ubilježeno, pa takav zapisnik predstavlja valjani dokaz koji se u postupku može koristiti. Ni jednom odredbom ZKP-a nije zabranjeno da se svjedok kod ispitivanja, nakon što je pozvan da iznese sve što mu je o predmetu poznato (čl. 289. st. 1. ZKP-a), pri čemu je dužan odgovore davati usmeno (čl. 288. st. 1. ZKP-a), prilikom davanja iskaza ne smije koristiti bilješkama i da se zbog toga zapisnik o njegovom ispitivanju ne može upotrijebiti kao dokaz u postupku, odnosno da je nezakonit. Dopuštenom analogijom treba ukazati da je odredbom čl. 276. st. 2., rečenica 2., ZKP-a, propisano da se okrivljeniku pri ispitivanju može dopustiti da se služi svojim zabilješkama.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-349/2016 od 22. prosinca 2016.

22) Čl. 10.

Državni odvjetnik, sukladno odredbi čl. 219. ZKP-a, provodi istragu provođenjem dokaznih radnji za koje nije predviđeno pozivanje i obavješćavanje osumnjičenika i branitelja, pa o ročištu na kojem je provedeno ispitivanje svjedoka državni odvjetnik nije dužan obavijestiti osumnjičenika, niti njegovog branitelja i zapisnik o takvom ispitivanju nije nezakoniti dokaz. Dužnost državnog odvjetnika da o provođenju pojedine dokazne radnje obavijesti okrivljenika i njegovog branitelja propisana je odredbom čl. 234. ZKP-a, i to u slučaju ako je državni odvjetnik prihvatio prijedlog obrane za provođenje određenih dokaznih radnji ili ako je sudac istrage, nakon što državni odvjetnik prijedlog obrane za provođenje određenih dokaznih radnji nije prihvatio, isti prijedlog prihvatio, no u konkretnom slučaju se ne radi o tim situacijama. Obrani će, ako optužnica bude prihvaćena, na raspravi biti omogućeno kontradiktorno ispitivanje svjedoka, čime će načelo jednakosti oružja biti zadovoljeno.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, I Kž-71/16 od 15. veljače 2016.

23) Čl. 10.

Zapisnik o DKT i DNA vještačenju Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ iz Zagreba nije nezakoniti dokaz. Taj Centar u sklopu je Ministarstva unutarnjih poslova RH, ali nije ni u kakvom odnosu sa policijskom upravom koja je podnijela kaznenu prijavu, ni državnim odvjetništvom, pa da bi se moglo govoriti o eventualnom sukobu interesa. Odredbom čl. 311. ZKP-a propisano je koje se osobe ne mogu uzeti za vještaka i razlozi za izuzeće vještaka, što u konkretnom slučaju nije ostvareno.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, I Kž-71/2016 od 15. veljače 2016.

24) Čl. 86. st. 3. i 4.

Odredbama čl. 86. st. 3. i 4. ZKP-a propisano je da državni odvjetnik uz optužnicu, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od 5 godina, ne dostavlja obavijesti koje su u skladu sa čl. 208. toga Zakona dali građani, zapisnike iz čl. 206. st. 4. i izjave iz čl. 205. st. 6. toga Zakona, a ako ih je dostavio, predsjednik optužnog vijeća je takve obavijesti dužan izdvojiti i vratiti dopisom državnom odvjetniku, bez donošenja posebnog rješenja o njihovom izdvajanju, jer oni nisu dokazi kojima se dokazuju kakve činjenice.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-295/2015 od 28. siječnja 2016.

25) Čl. 103.

Činjenice da je kao predmet jamstva ponuđena nekretnina koja u cijelosti nije upisana u zemljišnoj knjizi i da je na nekretnini uknjiženo pravo zaloge za dug prema kreditnoj zadruzi i zabilježba tražbine za korist Republike Hrvatske, Ministarstva rada i socijalne skrbi, predstavljaju osnovani razlog za odbijanje prijedloga okrivljenika da se kao oblik polaganja jamčevine u iznosu od 50.000,00 kn stavi hipoteka na takvu nekretninu, jer se u cjelini može reći da se radi o nekretnini koja je nepodobna da posluži kao predmet jamstva.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-143/2016 od 23. lipnja 2016.

26) Čl. 103.

Pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da ponuđena nekretnina, koja se u naravi sastoji od zemljišta upisanog u zemljišne knjige sa nelegalno izgrađenom stambenom kućom, nije pogodna da posluži kao predmet jamstva. Smisao položenog jamstva je da u slučaju njegova kršenja iznos jamstva bude što prije i bez teškoća uplaćen u državni proračun. U konkretnoj situaciji, po ocjeni suda, nema garancije da bi se predložena nekretnina mogla brzo i bez teškoća prodati u ovršnom postupku. S druge strane, sud kao državno tijelo, za predmet jamstva ne može prihvatiti zemljište sa nelegalno izgrađenim objektom, jer se postavlja pitanje primjerenosti situacije u kojoj bi sud kupcu u eventualnom ovršnom postupku prodao zemljište sa nelegalnom građevinom.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-81/2016 od 25. travnja 2016.

27) Čl. 105. st. 1.

Sukladno prijedlogu okrivljenika, nakon što je pravomoćno bio određen iznos jamstva od 80.000,00 kn kao zamjena za istražni zatvor iz osnove čl. 123. st. 1. toč. 3. ZKP-a, prvostupanjski sud je izmijenio iznos jamstva i odredio iznos od 30.000,00 kn uzimajući u obzir težinu kaznenog djela za koje se okrivljenik tereti, činjenicu da je neoženjen i bez djece, te njegove stvarne imovinske prilike. Prema odredbi čl. 105. st. 1. ZKP-a iznos jamstva se može izmijeniti ako to opravdavaju naknadno utvrđene okolnosti. Ponovljen navod okrivljenika o visini pribavljene imovinske koristi kaznenim djelima za koja je osnovano sumnjiv ne dovodi u pitanje pravilnost zaključka prvostupanjskog suda o visini jamstva, budući da iznos jamstva ne predstavlja ekvivalent pribavljene imovinske koristi, zbog čega je

neosnovan navod da je iznos jamstva previsoko određen. Pri tome treba napomenuti da u situaciji kada je jamstvo već prethodno pravomoćno određeno prvostupanjski sud nije niti trebao ponovno određivati visinu jamstva koja može zamijeniti istražni zatvor.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, II Kž-281/2016 od 19. kolovoza 2016.

28) Čl. 123. st. 1. toč. 3.

Uzimajući u obzir značaj i brojnost okolnosti koje upućuju na opasnost da će okrivljenik boravkom na slobodi ponoviti kazneno djelo – višestruko osuđivana osoba zbog počinjenja imovinskih kaznenih djela, od čega dva puta zbog kaznenog djela razbojništva, a jedanput zbog kaznenog djela pokušaja razbojništva, pri tome su mu većinom izricane kazne zatvora, dakle radi se o specijalnom povratniku koji se ponovno javlja kao osnovano sumnjiv za počinjenje kaznenog djela razbojništva, a osim novčane naknade od centra za socijalnu skrb nema osigurane druge prihode niti raspolaže bilo kakvom imovinom kojom će osigurati svoje životne potrebe – prvostupanjski sud je ispravno zaključio da je protiv okrivljenika i nadalje nužna primjena mjere istražnog zatvora iz osnove čl. 123. st. 1. toč. 3. ZKP-a, dok se ista svrha za sada ne bi mogla ostvariti niti jednom blažom mjerom predviđenom ZKP-om.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, II Kž-280/2016 od 19. kolovoza 2016.

29) Čl. 219. st. 3.

Odredba čl. 219. st. 3. ZKP-a, kojom je propisano da za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda okrivljenika ispituje državni odvjetnik, primjenjuje se i u postupku kada oštećenik kao tužitelj preuzme kazneni progon i zatraži od suca istrage prvo ispitivanje okrivljenika za kazneno djelo iz nadležnosti županijskog suda, pa to ispitivanje sudac istrage ne može povjeriti policijskom istražitelju.

**Pravno shvaćanje Kaznenog odjela
Županijskog suda u Bjelovaru od 21. siječnja 2016.**

30) Čl. 356. st. 1.

Kada je optužno vijeće, na temelju čl. 356. st. 1. ZKP-a, vratilo optužnicu oštećenika kao tužitelja radi boljeg razjašnjenja stvari i naložilo provođenje određenih dokaznih radnji, tada je sudac istrage u odlučivanju koje dokazne radnje treba izvesti ograničen samo na one radnje koje je optužno vijeće naložilo. Oštećenik kao tužitelj, u toj fazi postupka, ne može predlagati provođenje drugih, novih dokaznih radnji, koje bi po njemu bile svrhovite, konkretno provođenje rekonstrukcije prometne nesreće. Iznimno je moguće da sudac istrage prihvati i dokazne radnje izvan okvira naloga optužnog vijeća, ali samo ako bi se u međuvremenu pojavile neke nove činjenice koje nisu mogle biti uzete u obzir u vrijeme odlučivanja optužnog vijeća.

Županijski sud u Bjelovaru, Kv II-16/2016 od 17. ožujka 2016.

31) Čl. 431. st. 1. toč. 4.

U prethodnom postupku ispitivanje privilegiranih svjedoka iz čl. 285. st. 1. toč. 1. do 3. ZKP-a može izvršiti državni odvjetnik ili, ako postoji bojazan da takvi svjedoci na raspravi neće iskazivati, sudac istrage na dokaznom ročištu provedenom na prijedlog državnog odvjetnika (čl. 235. u vezi čl. 236. st. 1. toč. 2. ZKP-a). Od načina ispitivanja privilegiranih svjedoka u prethodnom postupku zavisi i način njihova ispitivanja na raspravi (čl. 411. st. 3. i 4. ZKP-a), naravno pod uvjetom da svjedok otkloni blagodat i svjedoči, kao i mogućnost korištenja zapisnika o ranijem njegovom ispitivanju kao dokaza (čl. 431. st. 1. toč. 4. i st. 2. ZKP-a) u situaciji kada svjedok na raspravi prihvati blagodat i odluči uskratiti svoj iskaz. Odredba čl. 431. st. 1. toč. 4. ZKP-a predstavlja sustavnu cjelinu sa odredbama čl. 235. i čl. 411. st. 3. ZKP-a, dok se odredba čl. 431. st. 2. ZKP-a odnosi jedino i isključivo na procesnu situaciju vezanu za odredbu čl. 411. st. 4. ZKP-a (mogućnost čitanja tzv. nekonfrontiranog iskaza svjedoka). Zapisnik o ispitivanju privilegiranog svjedoka (čl. 285. st. 1. toč. 1. do 3. ZKP-a) može se pročitati na raspravi u smislu odredbe čl. 431. st. 1. toč. 4. ZKP-a jedino ako se radilo o ispitivanju na dokaznom ročištu, dakle ako je ispitan od suca istrage. To ispitivanje obavlja se pod uvjetima iz čl. 237. i čl. 238. ZKP-a, uz ostalo, pozivanjem okrivljenika i njegovog branitelja koji mogu prisustvovati dokaznom ročištu (ako je obrana obavezna dokazno ročište se ne može provesti bez branitelja), te mogu, uz dopuštenje suca istrage, postavljati pitanja svjedoku i neposredno. Upravo zbog omogućavanja prisustvovanja okrivljeniku i njegovom branitelju dokaznom ročištu, zapisnik o iskazu privilegiranog svjedoka, koji kasnije prihvati blagodat nesvjedočenja, može se na raspravi pročitati, jer u tom slučaju ne postoji povreda konfrontacijskog prava okrivljenika. Ispitivanje privilegiranog svjedoka, koji nije ispitan na način propisan odredbom čl. 235. ZKP-a (vezano za čl. 236. st. 1. toč. 2. ZKP-a), na raspravi mora biti neposredno i sukladno izričitoj odredbi čl. 411. st. 4. ZKP-a – u zapisnik se unosi iskaz tako da se prikaže njegov bitni sadržaj (za razliku od ispitivanja u smislu čl. 411. st. 3. ZKP-a, kada se u zapisnik unose samo odstupanja ili dopune ranijeg iskaza danog u smislu čl. 235. ZKP-a). Zapisnik o ispitivanju privilegiranog svjedoka pred državnim odvjetnikom, i uz upozorenje iz čl. 285. st. 3. ZKP-a, ako svjedok na raspravi, prihvaćajući blagodat nesvjedočenja, uskrati svoj iskaz i stoga ne može biti ispitan u smislu čl. 411. st. 4. ZKP-a, ne može se pročitati na temelju odredbe čl. 431. st. 1. toč. 4. ZKP-a, ali ni odredbe čl. 431. st. 2. ZKP-a. To iz razloga što o ispitivanju privilegiranog svjedoka pred državnim odvjetnikom ne moraju biti obaviješteni okrivljenik i njegov branitelj, niti se na to ispitivanje pozivaju, čime je okrivljeniku onemogućeno da se sučeli sa svjedokom i da mu postavlja pitanja – povreda konfrontacijskog prava okrivljenika. Zapisnik o ispitivanju privilegiranog svjedoka pred državnim odvjetnikom, uz upozorenje iz čl. 285. st. 3. ZKP-a, nije nezakoniti dokaz i ne izdvaja se iz spisa predmeta, ali se u postupku rasprave, ako privilegirani svjedok prihvati blagodat nesvjedočenja, ne može koristiti kao dokaz čitanjem.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-249/2016 od 17. studenog 2016.

32) Čl. 431. st. 1. toč. 6.

Primjenom odredbe čl. 431. st. 1. toč. 6. ZKP-a može se, uz suglasnost stranaka, pročitati zapisnik iskaza privilegiranog svjedoka, koji je ranije na raspravi, nakon upozorenja suda da ne mora svjedočiti, izjavio da će svjedočiti i svjedočio, kod čega je nebitno i je li upozoren u smislu odredbe čl. 285. st. 3. ZKP-a.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-66/2016 od 02. lipnja 2016.

33) Čl. 431. st. 2.

Odredbom čl. 431. st. 2. ZKP-a propisano je da zapisnik sa tzv. nekonfrontiranim iskazom svjedoka može biti pročitan na raspravi, ali se samo na tom zapisniku ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda. U konkretnom slučaju je razvidno da se osuđujuća presuda temelji isključivo na iskazu svjedoka koji je dao pred policijskim istražiteljem, kada je detaljno i okolnosno opisao način na koji je kupovao drogu od okrivljenika, dok reteriranje svjedoka od toga iskaza na raspravi sud nije prihvatio, ocijenivši ga neživotnim i neuvjerljivim. Time se radi o povredi konfrontacijskog prava okrivljenika sadržanog u čl. 29. st. 2. podstavak 6. Ustava RH i čl. 6. st. 3. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Kada svjedok pred policijskim istražiteljem ili državnim odvjetnikom bez nazočnosti obrane tereti okrivljenika, a na raspravi odstupa od tog iskaza i više ga ne tereti, tada se njegov raniji nekonfrontirani iskaz ne smije koristiti za osudu okrivljenika, već se sud mora osloniti na raspravni iskaz svjedoka.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-198/2016 od 24. studenog 2016.

34) Čl. 468. st. 2.

Počinjena je bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP-a kada je sud za utvrđivanje okrivljenikove krivnje koristio iskaz njegove izvanbračne supruge zanemarujući da je ona na posljednjoj raspravi koristila blagodat nesvjedočenja, dok prilikom ranijeg ispitivanja na raspravi, kada je izjavila da ne želi prihvatiti blagodat nesvjedočenja, nije bila upozorena sukladno odredbi čl. 285. st. 3. ZKP-a, koje upozorenje i odgovor je trebalo unijeti u zapisnik. Radi se o nezakonitom dokazu iz čl. 10. st. 2. toč. 3. ZKP-a na kome se ne može temeljiti presuda.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžzd-3/2016 od 10. ožujka 2016.

35) Čl. 469. toč. 4.

Nije počinjena povreda kaznenog zakona iz čl. 469. toč. 4. ZKP-a time što je sud, proglasivši okrivljenika krivim za kazneno djelo teške krađe iz čl. 217. st. 2. toč. 1. u vezi čl. 216. st. 1. KZ/97, radnju neovlaštenog otvaranja skladišta originalnim ključem u pravnom opisu djela označio kao „drugo savladavanje većih prepreka“ umjesto kao „provaljivanje“. Pogrešan pravni opis djela nije proizveo pogrešnu pravnu kvalifikaciju, koja ostaje neizmijenjena. Povreda kaznenog zakona može se odnositi samo na pravnu kvalifikaciju kaznenog djela, a ne i na njegov pravni opis.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-278/2015 od 21. siječnja 2016.

36) Čl. 498. st. 1. toč. 4.

Izvansudska nagodba između oštećenika i osuđenika po kojoj je oštećenik na ime naknade štete primio od osuđenika novčani iznos od 30.865,00 kn predstavlja takvu pozitivnu

gestu osuđenika prema oštećeniku da bi je sudovi, da je postojala u vrijeme izricanja presude, svakako cijenili kao olakotnu okolnost sukladno odredbi čl. 56. st. 2. KZ/97. Naime, citirana zakonska odredba propisuje koje će okolnosti sudovi uzeti u obzir određujući vrstu i mjeru kazne, a to su, između ostalog, ponašanje počinitelja nakon počinjenog kaznenog djela i osobito odnos prema oštećeniku i naknadi štete prouzročene kaznenim djelom. Pravilno je stoga takvu okolnost prvostupanjski sud cijenio kao okolnost koja bi očito dovela do blaže osude da je postojala u vrijeme izricanja presude, te je na temelju čl. 498. st. 1. toč. 4. ZKP-a prihvatio zahtjev osuđenika za obnovu kaznenog postupka i preinačio pravomoćnu presudu u odluci o kazni, tako što je osuđenika osudio na blažu kaznu zatvora.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-344/2016 od 15. prosinca 2016.

37) Čl. 498. st. 6.

Zakonsku odredbu čl. 498. st. 6. ZKP-a, kojom je propisano da novu presudu ili rješenje povodom zahtjeva za obnovu postupka donosi sud na sjednici vijeća nakon ispitivanja protivne stranke, treba dovesti u vezi sa odredbama čl. 506. i čl. 507. ZKP-a, koje propisuju postupanje suda u slučaju odbačaja zahtjeva (čl. 506. st. 1. ZKP-a), odnosno dostavljanja prijepisa zahtjeva protivnoj stranci (čl. 506. st. 2. ZKP-a) i slanja spisa državnom odvjetniku na mišljenje (čl. 506. st. 3. ZKP-a). Odredba čl. 507. st. 1. ZKP-a propisuje postupanje suda nakon što državni odvjetnik vrati spise. Sukladno citiranim postupovnim odredbama, o zahtjevu za obnovu kaznenog postupka, sud odlučuje u nejavnoj sjednici izvanraspravnoga vijeća, dakle, ne pozivajući stranke na sjednicu. Ako je održana javna sjednica izvanraspravnog vijeća, što nije nedopušteno, tada se na sjednicu moraju pozvati obje stranke, a ne samo državni odvjetnik. Sud koji je održao javnu sjednicu izvanraspravnog vijeća, bez da je o sjednici izvijestio obje stranke, počinio je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 463. st. 3. ZKP-a, jer je pri donošenju odluke nepravilno primijenio odredbe ZKP-a, što je moglo utjecati na odluku.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-244/2016 od 01. prosinca 2016.

III ZAKON O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

38) Čl. 89.

Odredbom čl. 89. ZSM/11 propisano je da troškovi postupka padaju na teret državnog proračuna ako je maloljetniku izrečena odgojna mjera, pa je prvostupanjski sud pogrešno u izreci rješenja kojim je maloljetniku izrekao odgojnu mjeru pojačane brige i nadzora iz čl. 11. ZSM/11 naveo da se troškovi postupka iz čl. 89. ZSM/11 odnose samo na troškove iz čl. 145. st. 2. toč. 1. do 6. ZKP-a. To nigdje nije propisano, jer odredba čl. 145. st. 2. ZKP-a decidirano određuje da troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju sve troškove navedene u točkama 1. do 8. tog članka, pa time i nužne izdatke oštećenika i nagradu i nužne izdatke njegovog opunomoćenika.

Županijski sud u Bjelovaru, Kžm-6/2016 od 29. rujna 2016.

IV ZAKON O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA**39) Čl. 155. st. 2. toč. 2.**

Nesporno je da roditelji zatvorenika imaju vlastite novčane prihode (mirovine) i primaju druge vidove novčane pomoći (naknada nadležnog centra za socijalnu skrb i financijska pomoć drugog sina), pa se ne može smatrati da u širem smislu „nemaju vlastitih sredstava za život“ i da „im je potrebno osigurati trajniju skrb“, što po odredbi točke 2. stavka 2. članka 155. ZIKZ-a predstavlja jedan od bitnih kumulativnih uvjeta za prekid izdržavanja kazne zatvora. Činjenica da li je zatvorenik „jedini obvezni uzdržavatelj roditelja“ nije odlučna za ocjenu razloga prekida. Kada bi to i bilo tako, to samo po sebi ne bi bilo dovoljno da se prekid odobri. Prihvatanje takvog stajališta dovelo bi faktički do nemogućnosti izvršavanja zatvorske kazne, što zasigurno ne može biti svrha i smisao odredbe čl. 155. st. 2. toč. 2. ZIKZ-a.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž I-36/2016 od 22. rujna 2016.

G R A Đ A N S K O P R A V O

I. STVARNO I ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO

S T V A R N O P R A V O

**PRAVO VLASNIŠTVA – STJECANJE – DOSJELOST – STJECANJE
DOSJEDANJEM NA NEPOKRETNOSTI STVARI - PRETPOSTAVKE
Samostalni suposjed nepokretne stvari**

(čl.159. i čl.11.st.1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – "Narodne novine" br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Kada dvije osobe određenu nepokretnu stvar (zemljišnu česticu u naravi pristupni put) ravnopravno i jednako kvalitativno iskorištavaju za pristup drugim svojim nekretninama ne priznajući pri tome isključivu i višu vlast u posjedovanju onom drugom, tada se može govoriti o samostalnom suposjedu tih osoba a ne o samostalnom posjedu samo jednog od njih, pa stoga u tom slučaju ne postoje pretpostavke za stjecanje dosjelošću isključivog prava vlasništva na cijeloj nekretnini samo jednog od njih.

„Predmet spora, prema konačno postavljenom zahtjevu, u ovoj parnici je utvrđenje tužiteljeva vlasništva na čk.br. 4378/4 put pri fundušu površine 35 čhv upisanoj u zk.ul.br. 3462 k.o. K.S., a takav zahtjev tužitelj je činjenično utemeljio na tvrdnjama o dugogodišnjem samostalnom posjedovanju i korištenju navedene nekretnine kao pristupnog puta sa javne ceste na njegovu drugu nekretninu (čk.br.4378/1) kroz vrijeme dulje od 30 godina (zajedno sa prednicima), s tim da je u prvotno postavljenom zahtjevu (iz polazne tužbe) tražio utvrđenje suvlasništva u 16/20 dijela tvrdeći da se nalazi u dugogodišnjem suposjedu predmetne nekretnine zajedno sa F.M. i F.D. (prednici tuženika).

Nije sporno da je tužitelj sada (u vrijeme donošenja pobijane presude) u zemljišnim knjigama upisan kao suvlasnik predmetne nekretnine u 1/2 dijela, a u preostaloj 1/2 dijela kao suvlasnik je upisan tuženik. Raspravljajući u ovoj parnici sporno pitanje da li je tužitelj, posjedovanjem predmetne nekretnine kroz vrijeme duže od 30 godina, dosjelošću stekao pravo suvlasništva u preostalim 10/20 dijela (upisanom na tuženiku), sud prvog stupnja je utvrdio da predmetna čestica u naravi predstavlja asfaltirani put duljine oko 25-30 metara kojim se kao prilaznim putem sa glavne (javne) ceste dolazi do dvorišta u posjedu i vlasništvu tužitelja gdje taj put i završava; da se preko navedene čestice (u naravi puta) sa javne ceste dolazi i do nekretnine (čk.br.4378/2) koja je bila u posjedu i vlasništvu sada pokojne M.F. a sada je u vlasništvu i posjedu tuženika, i koja je u naravi kuća i dvorište i nalazi se s desne strane navedenog puta gledajući od javne ceste; da navedene nekretnine tužitelja i tuženika (ranije M.F.) nemaju drugu pristupnu vezu sa javnom cestom, i da predmetni put kao veza između nekretnina tužitelja i tuženika postoji više od 30 godina, te su ga kao pristupnu vezu svojih nekretnina i javne ceste koristili samo tužitelj i njegovi prednici s jedne strane te tuženik i njegovi prednici s druge strane; da je asfaltiranje navedenog puta izvršio tužitelj 1998. ili 1999. godine.

Temeljem navedenih činjeničnih utvrđenja sud prvog stupnja prihvaća postavljeni zahtjev jer utvrđuje: da tužitelj I.Š., računajući i posjed njegovih prednika, više od 50 godina neprekidno i nesmetano posjeduje predmetnu nekretninu – č.k.br. 4378/4 Put pri fundušu sa 35 čhv; da ni jednim predloženim i provedenim dokazom tuženik nije dokazao da bi navedeni posjed tužitelja bio nepošten; i da je navedeni posjed tužitelja samostalan – odnosno da tužitelj predmetnu nekretninu posjeduje s uvjerenjem da je njegovo vlasništvo i vlasništvo njegovih predaka, pri čemu ne osporava tuženiku pravo da preko navedenog puta ima sa glavne ceste pravo prolaza i provoza na svoju čkbr. 4378/2 – pa slijedom navedenog zaključuje da je tužitelj dosjelošću stekao pravo vlasništva predmetne nekretnine u cijelosti, pozivajući se pri tome na primjenu odredbi čl.159.st.3. i čl.160.st.2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00,114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12 i 152/14 - u daljnjem tekstu: ZVDSP).

U pravu je tuženik kada u žalbi ukazuje na postojane žalbenog razloga iz odredbe čl.356. ZPP-a, jer je sud prvog stupnja iz utvrđenih činjenica izveo pogrešan zaključak o ispunjenju zakonom propisanih pretpostavki za stjecanje tužiteljeva prava vlasništva dosjelošću na cijeloj predmetnoj nekretnini. Naime, u smislu odredbe čl.159. ZVDSP, za stjecanje prava vlasništva nekretnine dosjelošću potrebno je, osim potrebne duljine posjeda te da taj posjed bude barem pošten, da je posjed samostalan u smislu odredbe čl.11.st.1. ZVDSP – odnosno da posjednik određenu stvar posjeduje kao njezin vlasnik što isključuje takav posjed bilo koje druge osobe, a iz dokaza provedenih tijekom postupka nema utemeljenja za izvođenje zaključka da se tužitelj osobno i putem svojih pravnih prednika nalazio u isključivom i samostalnom posjedu cijele čk.br.4378/4.

Iz provedenih dokaza proizlazi da je na predmetnoj nekretnini tuženik upisan kao suvlasnik u ½ dijela – dakle u istom omjeru kao i tužitelj. Isto tako, iz provedenih dokaza proizlazi, što konačno nije ni sporno, da su prije tuženika, u zemljišnim knjigama kao suvlasnici bili upisani i njegovi pravni prednici, s tim da je tuženikova baka M.F., koja je prvotno i bila tužena u ovom postupku, bila upisana kao suvlasnik u 4/20 dijela i u vrijeme podnošenja tužbe u ovom postupku. Nadalje, iz provedenih dokaza potpuno izvjesno proizlazi, što također više nije sporno, da predmetna čestica čk.br.4378/4 u naravi predstavlja put, i da ista predstavlja jedinu putnu vezu sa javnom cestom, i za nekretninu (kuća s dvorištem) u vlasništvu tužitelja (čk.br.4378/1), ali isto tako i za nekretninu u vlasništvu tuženika (čk.br.4378/2) ranije u vlasništvu F.M. koja je također u naravi kuća i dvorište, te da predmetnu česticu u navedenu svrhu (za pristup na nekretninu u svojem vlasništvu sa javne ceste) koriste i tužitelj i tuženik, a prije njih su to činili i njihovi pravni prednici. U polaznoj tužbi, kojom tužitelj nije zatražio utvrđenje prava vlasništva cijele nekretnine već utvrđenje suvlasništva u 16/20 dijela, tužitelj nije osporavao pravo suvlasništva već u tom momentu upisane suvlasnice M.F., kao što nije sporio da se ona zajedno sa njim nalazi u posjedu predmetne čestice koja je u naravi put. Isto proizlazi i iz njegovog prvog stranačkog iskaza (list 94) danog u ovom postupku dana 11.07.2007. godine.

Polazeći upravo od naprijed navedenog kao i od naprijed navedenih činjenica koje utvrđuje sud prvog stupnja na temelju izvedenih dokaza, proizlazio bi zaključak o tužiteljevu samostalnom suposjedu predmetne čestice, a ne o njegovu samostalnom i isključivom posjedu koji isključuje samostalan posjed svake druge osobe (tuženika), i da se u isto takvom suposjedu (samostalnom) zajedno sa tužiteljem nalazi i tuženik a prije toga i njegovi prednici – D.F. (otac) odnosno M.F. (baka). Naime, u izvedenim dokazima nema uporišta za izvođenje zaključka da suposjed tuženika, a prije toga njegovih pravnih prednika, ne bi bio iste kvalitete kao i suposjed tužitelja, da je slabije kvalitete odnosno da isti nije samostalan, a napose za

zaključak da su tuženik i njegovi pravni prednici izvršavali posjed dijela predmetne čestice kao nositelji prava stvarne služnosti kako to prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda pogrešno zaključuje sud prvog stupnja. Dakle, kako iz provedenih dokaza prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda proizlazi postojanje suposjeda predmetne čestice obje parnične stranke, tužitelja i tuženika, a prije njih njihovih pravnih prednika, tužitelj neosnovano traži utvrđenje prava svoga isključiva vlasništva predmetne čestice – tj.vlasništva i na suvlasničkom dijelu koji je upisan na ime tuženika, pa je pravilnom primjenom materijalnog prava iz naprijed navedenih zakonskih odredbi na koje se poziva i sud prvog stupnja, tužbeni zahtjev tužitelja valjalo odbiti kao neosnovan.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-924/16-2,od 22. IX. 2016.

PRAVO SLUŽNOSTI – ZAŠTITA SLUŽNOSTI – ZAHTJEV ZA POŠTIVANJE PRAVA SLUŽNOSTI

Sudska stvarno-pravna zaštita glede nekretnine koja predstavlja put – nerazvrstanu cestu

(čl.233. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – "Narodne novine" br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i čl.101 Zakona o cestama – "Narodne novine" br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Pružanje sudske stvarno pravne zaštite na poštivanje prava služnosti prolaza i provoza pretpostavlja, između ostalog, i postojanje poslužne nekretnine – takve nekretnine koja je podobna biti objektom stvarnih prava, a ta pretpostavka ne postoji kada se ta zaštita traži u odnosu na nekretninu koja predstavlja javno dobro u općoj uporabi (put) – nerazvrstanu cestu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

„Protivno žalbenim tvrdnjama nisu ostvareni žalbeni razlozi iz odredbi čl.355.i čl.356. ZPP-a, jer je sud prvog stupnja pravilno i potpuno utvrdio sve važne činjenice i na njih je pravilno primijenio materijalno pravo kada je u cijelosti odbio postavljeni tužbeni zahtjev.

Nije sporno da predmetna k.č.br.824 površine 303 m2, upisan u p. l. 1523 k.o. P., koja odgovara z.k.č.br.2464/4, predstavlja javni put, jer je to i sam tužitelj naveo u tužbi (i u činjeničnom supstratu i u petitu zahtjeva) što tuženik nije osporio, a tužitelj i u predmetnoj žalbi ističe da je riječ o javnom putu. Osim toga, da predmetna nekretnina predstavlja javni put proizlazi i iz u spisu predmeta postojećih isprava – izvotka iz posjedovnog lista (list 8) i iz zemljišnoknjižnog izvotka (list 19). Unatoč navedenoj nespornoj činjenici tužitelj je u predmetnoj parnici prema tuženiku zahtijevao ostvarenje sudske zaštite prava služnosti provoza i prolaza navedenim putem i da se radi te zaštite tuženiku naloži poduzimanje određene činidbe.

U smislu odredbe čl.186.st.1.Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 – dalje: ZVDSP) stvarna služnost je stvarno pravo svagdašnjeg vlasnika određene nekretnine (povlasna nekretnina) da se za potrebe te nekretnine na određeni način služi nečijom nekretninom (poslužna nekretnina), čiji svagdašnji vlasnik to mora trpjeti ili mora propuštati određene radnje glede svoje nekretnine koje bi inače imao pravo činiti. Ovlaštenik prava stvarne služnosti u smislu navedene odredbe, a takva je i služnost provoza i prolaza, imao bi pravo, u skladu sa odredbom čl.233. ZVDSP, tražiti poštivanje navedenog prava kako

od vlasnika poslužne nekretnine ali i od svake druge osobe koja ga ometa ili onemogućava u izvršavanju navedene služnosti. Pretpostavka za tražiti navedenu pravnu zaštitu je postojanje prava služnosti na nekoj nekretnini kao poslužnoj, a jedna od temeljnih pretpostavki za to je da se radi o stvari (nekretnini) na kojoj je moguće stjecanje i postojanje prava stvarne služnosti. Odredbom čl.2.st.1. ZVDSP je propisano da predmet prava vlasništva i drugih stvarnih prava može biti svaka pokretna ili nepokretna stvar, osim onih koje nisu za to sposobne, a odredbom čl.3.st.1. istog zakona je propisano da sposobne biti objektom prava vlasništva i drugih stvarnih prava jesu sve stvari – osim onih kojima njihove naravne osobine ili zakonske odredbe priječe da pripadaju pojedincu.

Polazeći od nesporne činjenice da predmetna čestica predstavlja javni put, a da iz provedenih dokaza ne proizlazi da je riječ o javnoj cesti u smislu odredbe čl.6. Zakona o cestama (NN broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14 – dalje:ZC), navedena nekretnina predstavlja nerazvrstanu cestu iz odredbe čl.98. ZC, čiji pravni status je propisan odredbom čl.101.ZC, kojom je u st.1.propisano da nerazvrstana cesta predstavlja javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi, a odredbom st.2. istog članka i zakona da se nerazvrstana cesta ne može otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja radi izgradnje građevina sukladno odluci izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste.

Prema tome iz naprijed navedene zakonske odredbe jasno proizlazi da na predmetnoj nekretnini ne postoji mogućnost stjecanja i postojanja prava stvarne služnosti prolaza i provoza iz čega nadalje proizlazi da tužitelju ne pripada pravo zahtijevati pravnu zaštitu koja u smislu odredbi ZVDSP pripada ovlašteniku stvarne služnosti kao vlasniku povlasnog dobra. Točne su žalbene tvrdnje tužitelja da se javnim putem, kao javnim dobrom u općoj uporabi, ima pravo svatko služiti pa stoga i oni, jer to glede nerazvrstanih cesta propisuje i odredba čl.98.st.1. ZC, ali unatoč tome tužiteljima ne pripada pravo na zatraženu pravnu zaštitu, već u situaciji kada su onemogućeni u korištenju javnog puta od strane druge osobe pravnu zaštitu trebaju ostvarivati posredstvom pravne osobe (jedinice lokalne samouprave – općine) koja je u smislu zakonskih odredbi nadležna upravljati navedenim javnim putem.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1330/16-2,od 24. XI. 2016.

Z E M L J I Š N O K N J I Ž N O P R A V O

VRSTE I PREDMET UPISA - UKNJIŽBA

Upis prava zakupa krovišta zgrade

(čl.35.st.1. u svezi čl.25.st.1. Zakona o zemljišnim knjigama – "Narodne novine" br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Vlasnik nekretnine (zgrada sa zemljištem) ovlašten je ugovorom o zakupu u korist druge osobe (zakupca) ugovoriti zakup njenog jednog dijela – krovišta zgrade, i takav ugovor ako udovoljava i svim drugim zakonom propisanim zahtjevima za knjižni upis uknjižbe predstavlja valjanu zemljišnoknjižnu ispravu na temelju koje će zemljišnoknjižni sud dopustiti upis prava zakupa u teretovnici zemljišne knjige.

„Osnovano predlagatelj ističe da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbe Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“ 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13 – dalje: ZZK) kada je odbio prigovor predlagatelja kao i njegov prijedlog za upis prava zakupa.

Naime, predlagatelj kao zakupoprimac je sa protustrankama kao zakupodavcima dana 19. prosinca 2013. godine zaključio ugovor o zakupu kojim su ugovorili da zakupodavci daju u zakup zakupoprimcu krov zgrade izgrađene na čestici broj 5569 upisane u zk.ul.br.75 k.o. V. na rok od 14 godina, koji rok počinje teći danom priključenja na elektroenergetsku mrežu, a kojim ugovorom su zakupodavci ovlastili zakupoprimca da u svoju korist može izvršiti upis uknjižbe prava zakupa na krovu zgrade kako je to ugovoreno. Zakupodavci su ovjerali kod javnog bilježnika svoje potpise na predmetnom ugovoru o zakupu, a što je u skladu sa čl. 52. st. 1. i 3. ZZK-a. Iz podataka u spisu proizlazi da su zakupodavci suvlasnici na ravne dijelove predmetne nekretnine.

Pravo zakupa se upisuje u zemljišnu knjigu, i to u teretovnicu kako je to i propisano čl. 31. st. 1. u svezi čl. 3. st. 1. i čl. 25. st. 1. ZZK-a. Ugovor o zakupu reguliran je Zakonom o obveznim odnosima (čl. 519. do 549. Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“ 35/05, 41/08 i 125/11 – dalje: ZOO), te zaključeni ugovor o zakupu između stranaka, kao niti ovakav predmet zakupa kako je to u citiranom ugovoru o zakupu opisan, nije suprotan tim odredbama. Dakle, pravilnom primjenom odredbi Zakona o zemljišnim knjigama trebalo je dopustiti uknjižbu prava zakupa krova zgrade izgrađene na čk.br. 5569 upisane u zk.ul.br. 75 k.o. V., kako je to i predloženo od strane predlagatelja na temelju zaključenog ugovora o zakupu. Stoga je valjalo žalbu predlagatelja uvažiti, te preinačiti rješenje zemljišnoknjižnog suca o prigovoru i dopustiti zahtijevani upis, te odrediti brisanje zabilježbe odbijenog prijedloga i brisanje zabilježbe žalbe sukladno čl. 128. st. 1. a ZZK-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-3033/14-4, od 04. III. 2016.

II. O B V E Z N O P R A V O

ZASTARA – KADA ZASTARIJEVANJE POČINJE TEĆI

Kod regresne tražbine – kada je naknada štete oštećenima isplaćena u više navrata

(čl.215.st.1. u svezi čl.234.st.3. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" br. 35/05, 41/08 i 125/11)

Pravo zahtijevanja isplate regresnog duga od svoga osiguranika vezano je uz moment isplate naknade štete oštećen(om)ima iz istog štetnog događaja, pa kada osiguratelj tu naknadu isplaćuje u više navrata tijekom određenog vremenskog razdoblja tada se prigovor zastare navedene tražbine primjenom trogodišnjeg roka ocjenjuje zasebno prema svakoj od pojedinih isplata naknade štete.

„Tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom nije bilo sporno da je tuženik, kao tužitelj osiguranik temeljem sklopljenog ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti prema polici osiguranja broj 0808042122 od 03.10.2001. godine, dana 22.07.2001. godine skrivio prometnu nezgodu, i da je tuženik pri prouzrokovanju prometne

nezgode upravljao osobnim vozilom pod utjecajem alkohola slijedom čega je došlo kod njega do gubitka prava iz osiguranja u skladu sa odredbom čl.3.st.1.t.3. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti. Nadalje, sam tužitelj je u tužbi tvrdio, i što tuženik tijekom postupka nije osporio, da je po navedenom štetnom događaju oštećenom isplatio naknadu štete, i to dana 13.09.2005. godine iznos od 150.000,00 kuna, dana 11.08.2006. godine iznos od 150.000,00 kuna, dana 11.12.2008. godine iznos od 60.000,00 kuna, dana 23.11.2011. godine iznos od 60.000,00 kuna, i dana 26.04.2012. godine iznos od 50.000,00 kuna, ili sveukupno 470.000,00 kuna, i trošak vještačenja u iznosu od 3.000,00 kuna i to dana 26.06.2006. godine iznos od 1.500,00 kuna i dana 11.09.2009. godine iznos od 1.500,00 kuna. Tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom je utvrđeno da je tužitelj, prije naprijed navedenih isplata naknade štete, oštećenom isplatio i iznos od 16.400,00 kuna dana 26.04.2002. godine.

Predmetna tražbina tužitelja je regresna tražbina prema svome osiguraniku sa kojim je imao zaključen ugovor o obveznom osiguranju od odgovornosti, i to tražbina koja osiguratelju pripada zbog gubitka prava iz osiguranja osiguranika u smislu odredbe čl.3.st.3.t.3. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti, prema kojoj odredbi tuženik za isplaćenu štetu regresno ne odgovara bez ograničenja – već maksimalno do iznosa koji ne prelazi dvanaest prosječnih plaća prema zadnjem službenom izvješću Državnog zavoda za statistiku. S obzirom da ukupno isplaćena šteta oštećenima znatno prelazi limit tuženikove odgovornosti, u predmetnoj parnici tužitelj regresno i potražuje iznos do kojeg je limitirana tuženikova odgovornost za isplaćenu štetu, umanjen za ono što je do sada on platio tužitelju, pri čemu sam tužitelj u tužbi navodi da prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama RH za rujan 2014. godine iznosi 5.442,00 kuna – iz čega bi proizlazilo da limit tuženikove odgovornosti iznosi 65.304,00 kuna. Kako se u smislu naprijed navedenog radi o regresnoj tražbini tužitelja prema tuženiku kao svome osiguraniku, ista zastarijeva u roku od 3 godine u skladu sa odredbom čl.380.st.3. Zakona o obveznim odnosima (NN broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 –u daljnjem tekstu ZOO/91), odnosno odredbom čl.234.st.3. Zakona o obveznim odnosima (NN broj 35/05 i 41/08 – u daljnjem tekstu: ZOO/05), a ne protekom općeg roka zastare od pet godina.

Odredbom čl.215.st.1. ZOO/05 (jednako kao i odredbom čl.361.st.1. ZOO/91) propisano je da zastara počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano, a odredbom čl.216. ZOO/05 (čl.362. ZOO/91) je propisano da zastara nastupa kad istekne posljednji dan zakonom određenog vremena. Pravo zahtijevanja regresne tražbine osiguratelja od osiguranika koji je skrivio trećim osobama štetu vezana je uz isplatu naknade štete oštećenom – odnosno sa tim momentom nastaje pravo zahtijevati ispunjenje te obveze, no neosnovane su žalbene tvrdnje tuženika u kojima se ističe da je za ocjenu prigovora zastare relevantna samo isplata štete izvršena 13.09.2005. godine, a da su sve kasnije isplate štete oštećenima nevažne zbog toga što je tužitelj pravo zahtijevanja regresne isplate maksimalnog iznosa do kojeg je limitirana tuženikova odgovornost stekao već naprijed navedenom isplatom – jer ista višestruko premašuje taj limit regresne odgovornosti. Ako se pođe samo od isplate štete izvršene dana 13.09.2005. godine, tada bi utužena regresna tražbina tužitelja, primjenom odredbe čl.380.st.3. ZOO/91, doista bila u zastari, jer je tužba u ovom predmetu podnesena 08.12.2014. godine. Isto vrijedi i ako se pri ocjeni prigovora zastare pođe od isplata štete izvršenih 26.06.2006. (1.500,00 kuna), 11.08.2006. (150.000,00 kuna), 11.12.2008. (60.000,00 kuna), 11.09.2009. (1.500,00 kuna) i 23.11.2011. godine (60.000,00 kuna), jer je i glede ovih isplata tužba u ovom predmetu podnesena nakon isteka roka zastare od tri godine.

Međutim, nije sporno da je tuženik iz predmetnog štetnog događaja isplatio naknadu štete oštećenom i dana 26.04.2012. godine u iznosu od 50.000,00 kuna, i s obzirom na vrijeme te isplate te moment podnošenja tužbe (08.12.2014. godine) potpuno je jasno da tužiteljeva regresna tražbina nije u zastari, jer računajući od 27.04.2012. godine pa do podnošenja tužbe nije istekao trogodišnji rok zastare.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1455/15-2, od 27. X. 2016.

UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI – SKLAPANJE UGOVORA – OBVEZNO SKLAPANJE I OBVEZNI SADRŽAJ UGOVORA

Obvezni sadržaj ugovora o specijalizaciji liječnika

(čl.248.st.2. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Odredbe podzakonskog akta (Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine) o obveznoj duljini trajanja radnog odnosa nakon završetka trajanja specijalističkog usavršavanja te o pravu na naknadu troškova specijalizacije i o njihovoj visini u slučaju povrede navedene obveze imaju značaj propisa kojim se određuje obvezni sadržaj ugovora o specijalizaciji – stoga one stupaju na mjesto ugovorne odredbe koja nije sa njima usklađena ili postaju sastavni dio ugovora koji takve odredbe ne sadrži pa se i neposredno primjenjuju u tom ugovornom odnosu.

„Pravilnikom o specijalističkom usavršavanju doktora medicine (NN broj 100/11 – dalje: Pravilnik) je u čl. 11. st. 2. propisano da pri sklapanju ugovora o međusobnim pravima i obvezama između zdravstvene ustanove i specijalizanta, obveza rada u radnom odnosu na neodređeno vrijeme nakon završetka specijalističkog usavršavanja i položenog specijalističkog ispita ne smije biti ugovorena u trajanju duljem od vremena trajanja specijalizacije.

Prvostupanjski sud je utvrdio da je trajanje specijalizacije tužiteljice iznosilo tri godine i da je nakon položenog specijalističkog ispita 10. prosinca 2010. godine tužiteljica ostala raditi kod tuženika tri godine i 14 dana.

Prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda odredbe Pravilnika o trajanju obveze rada nakon završene specijalizacije, u slučaju kada odredbe ugovora o specijalizaciji nisu usklađene s čl. 11. Pravilnika, primjenjuju se na ugovorni odnos stranaka temeljem čl. 248. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br: 35/05, 41/08 i 125/11 – dalje: ZOO). Tom je odredbom propisano da odredbe propisa kojima se, djelomično ili u cijelosti, određuje sadržaj ugovora sastavni su dijelovi tih ugovora te ih upotpunjuju ili stupaju na mjesto ugovornih odredbi koje nisu u skladu s njima. U konkretnom slučaju to znači da odredba čl. 11. st. 2. Pravilnika koja propisuje obvezu rada nakon završetka specijalističkog usavršavanja i položenog specijalističkog ispita ne smije biti ugovorena u trajanju duljem od vremena specijalizacije, pa ta odredba stupa na mjesto ugovorne odredbe (ugovor o specijalizaciji) koja nije u skladu s tim Pravilnikom.

Nadalje, ovaj drugostupanjski sud ocjenjuje da se ugovori o specijalizaciji doktora medicine ne mogu smatrati "običnim" privatno-pravnim ugovorima kojima se ustanovljuju

obveznopravni odnosi za koje bi u cijelosti vrijedila pravila Zakona o obveznim odnosima, a to zbog toga što niti jednim propisom ranije nije bilo određeno na koji način se zaključuje ugovor o specijalizaciji u dijelu koji se odnosi na obvezu rada nakon završetka specijalizacije, tako da su u praksi (predmeti npr. GŽ-3263/2014, GŽ-209/13) zamijećeni slučajevi u kojima se ugovara obveza rada u trajanju dvostruko dužem od trajanja specijalizacije, pa čak i duže. Stoga je nadležni ministar radi uređenja pojedinih pitanja u okviru svoje ovlasti propisane čl. 3., 37. i 39. Zakona o sustava državne uprave donio Pravilnik kao podzakonski akt kojim se uređuju odnosi između zdravstvenih ustanova i doktora medicine, kako u pogledu naknade štete, tako i u pogledu obveze trajanja rada nakon završetka specijalizacije. Taj podzakonski akt je po svom sadržaju i učinku prisilni propis koji ima svoje djelovanje prema odredbe čl. 248. st. 2. ZOO-a i to neposredno na obvezne odnose koji nisu u skladu s tim Pravilnikom i stoga se ne radi o retroaktivnoj primjeni tog Pravilnika, već o primjeni u skladu s naprijed navedenom zakonskom odredbom.

S obzirom na to da je tužiteljica nakon položenog specijalističkog ispita ostala raditi kod tuženika nešto više od tri godine, a specijalizacija je trajala tri godine, to znači da je ispunila svoju obvezu rada u trajanju onoliko vremena koliko je trajala specijalizacija, pa tuženik nema pravo na naknadu troškova specijalizacije.“

Županijski sud u Bjelovaru, GŽ R-9/15-2, od 21. I. 2016.

NEVALJANOST UGOVORA – NIŠTETNOST - OPĆENITO

Ugovori o kreditu sa stranom bankom bez ovlaštenja za rad – zaključeni do 30. rujna 2015. godine

(čl.322.st.2. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Ugovor o kreditu sklopljen prije 30. rujna 2015. godine (do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju – NN102/15) sa stranom bankom kojoj nije bilo izdano odobrenje Hrvatske narodne banke za pružanje bankarskih usluga na teritoriju Republike Hrvatske nije ništetan, jer se radi o zabrani sklapanja ugovora samo jednoj ugovornoj strani (stranoj banci) koja nema za posljedicu propisanu ništetnost.

„Tužitelj tužbeni zahtjev zasniva prije svega na tvrdnjama da je sporni ugovor iz 2006.godine sklopljen protivno zakonu, budući da je tuženik strana banka koje nema odobrenje za rad u Republici Hrvatskoj, a prvostupanjski sud odbijajući presudu zasniva na ocijeni da ova okolnost nema za posljedicu ništetnost ugovora, koje obrazloženje prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Dakle, iako je odredbom čl. 51. st. 1. Zakona o bankama („Narodne novine“, br: 84/02 i 141/06) u vrijeme sklapanja spornog ugovora (13.1.2006.) bilo propisano da bankarske i druge financijske usluge na području Republike Hrvatske strana banka može pružati samo putem svojih podružnica, koje podružnice temeljem čl. 52. istog Zakona može osnovati samo na temelju odobrenja Hrvatske narodne banke, poslovanje tuženika protivno navedenim odredbama nema za posljedicu ništetnost ugovora. Ovo temeljem čl. 322. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 – dalje: ZOO) kojim je između ostalog propisano kako zabrana sklapanja određenog ugovora samo jednoj strani

nema za posljedicu ništetnost ugovora, već da je ugovor valjan, a da će strana koja povrijedi ovu zabranu snositi odgovarajuće posljedice. Pri tome treba reći da je u međuvremenu, odredbom čl. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN broj 102/15) dodan novi čl. 19. j kojim je propisano da je ništetan ugovor kojeg je sklopio vjerovnik, odnosno kreditni posrednik koji nema odobrenje za pružanje usluge potrošačkog kreditiranja, odnosno za posredovanje pri potrošačkom kreditiranju. Međutim, navedeni Zakon je stupio na snagu 30. rujna 2015., a istim nije propisano njegovo povratno djelovanje, pa stoga primjeni navedene odredbe u ovom predmetu ne bi bilo mjesta. Slijedom navedenog žalba je odbijena kao neosnovana, te je potvrđena pobijana presuda.“

Županijski sud u Bjelovaru, GŽ-556/15-2, od 03. XI. 2016.

NEVALJANOST UGOVORA – POBOJNI UGOVORI – PRESTANAK PRVA NA PONIŠTENJE

Pobijanje izjave o ustupu nasljednog dijela

(čl.335. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 u svezi čl.133.st.3. Zakona o nasljeđivanju – "Narodne novine" br. 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Ustup nasljednog dijela drugom sunasljedniku dvostrani je pravni posao koji proizvodi pravne učinke tek prihvatom ustupljenog nasljednog dijela, pa stoga rok (objektivni od tri godine) čijim istekom prestaje pravo tražiti poništenje nasljedne izjave zbog zablude teče od poduzete radnje kojom sunasljednik iskazuje volju o prihvatu ponude – ustupljenog nasljednog dijela, i prekida se tek podnošenjem tužbe za poništenje a ne isticanjem prigovora u ostavinskom postupku niti donošenjem rješenja ostavinskog suda o upućivanju na parnicu.

„Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice radi poništenja nasljedne izjave i to zbog bitne zablude a prvostupanjski sud je odlučujući u smislu odredbe čl. 335. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br: 35/05, 41/08 i 125/11 – dalje: ZOO) ocijenio da je prestalo pravo tužiteljice zahtijevati poništenje nasljedne izjave zbog proteka roka od 3 godine od dana sklapanja ugovora. Takvoj odluci prvostupanjskog suda prethodilo je slijedeće utvrđeno činjenično stanje:

- da je tužiteljica nasljednu izjavu čije poništenje traži dala pred Osnovnim sudom u Novom Sadu dana 20. siječnja 2010. godine,
- da je zapisnik o uzimanju te nasljedne izjave poslala 2. tuženici J.J.,
- da je 2. tuženica J.J. tu nasljednu izjavu tužiteljice predala javnom bilježniku M.K. u B. na ročištu za ostavinsku raspravu dana 04. veljače 2010. godine.

Pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da je izjava o ustupu nasljednog dijela i prihvatom nasljedstva dvostrani pravni posao. Naime, prema odredbama čl. 133. st. 3. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, br: 48/03 i 163/03, 35/05 – dalje: ZN) odricanje u korist određenog nasljednika ne smatra se odricanjem od nasljedstva, nego izjavom o ustupu svog nasljednog dijela. To ustupanje proizvodi pravni učinak kada je pravni posao ustupanja završen, a to je u trenutku kada je sunasljednik prihvatio ustupljeni dio. Prihvatom je potreban radi toga, jer je ustupanje dvostrani pravni posao, a do momenta prihvata od strane sunasljednika izjava o ustupanju (o odricanju u korist sunasljednika) tretira se kao ponuda.

Odredbom čl. 262. st. 2. ZOO-a propisano je da je ponuda prihvaćena i kad ponuđeni pošalje stvar ili plati cijenu te kad učini neku drugu radnju koja se na temelju ponude, prakse utvrđene između zainteresiranih strana ili običaja može smatrati izjavom o prihvatu. U ovoj pravnoj stvari utvrđeno je da je tužiteljica dala nasljednu izjavu kojom se odriče nasljeđa koje joj pripada po zakonu iza ostavitelja u korist nasljednice J.J. i to dana 20. siječnja 2010. godine, a tu je izjavu poslala tuženici J.J. koja je nasljednu izjavu tužiteljice predala javnom bilježniku M.K. na ročištu od 04. veljače 2010. godine. Stoga takvo postupanje 2. tuženice J.J. koja izjavu tužiteljice o ustupanju nasljedstva – ponudu predaje javnom bilježniku na ostavinskom ročištu valja ocijeniti kao prihvata ponude, jer je 2. tuženica prihvaćanjem te izjave i uručanjem javnom bilježniku učinila radnju koja se na temelju ponude tužiteljice može smatrati izjavom o prihvatu. Kako je ta radnja poduzeta 04. veljače 2010. godine, tim prihvatom zaključen je pravni posao između tužiteljice i 2. tuženice, pa je od tada pa do podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari 29. ožujka 2013. godine prošlo više od 3 godine. Time je prestalo pravo tužiteljice zahtijevati poništenje nasljedne izjave, pa je pravilno prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo donoseći pobijanu presudu.

Na zakonitost pobijane presude ne utječe činjenica koju u žalbi iznosi tužiteljica da je ona bila podnijela prigovor javnom bilježniku iz kojeg proizlazi da je bila u zabludi te da je upućena u parnicu odlukom suda, jer se taj prigovor ne može tretirati kao pravo zahtijevanja poništenja pobojnog ugovora, jer se to pravo ostvaruje podnošenjem tužbe, a ne iznošenjem prigovora u ostavinskom postupku. Neodlučno je i to što je tužiteljica od strane ostavinskog suda upućena u parnicu, jer njeno pravo zahtijevanja poništenja pobojnog ugovora (nasljedne izjave) prestaje istekom roka od 3 godine od dana sklapanja ugovora, a ne od dana upućivanja u parnicu.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1262/15-2, od 25. II. 2016.

UGOVOR O KUPOPRODAJI – SLUČAJEVI KUPOPRODAJE S POSEBNIM POGODBAMA – KUPOPRODAJA S OBROČNOM OTPLATOM CIJENE
Raskid ugovora zbog zakašnjenja plaćanja dospjelih rata kupovne cijene

(čl.468.st.2. i st.3. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Kada kod ugovora o prodaji stana uz obročnu otplatu cijene kupac stana, nakon početne uredne otplate, dođe u zakašnjenje sa otplatom preostalih dospjelih rata koje u svojem zbiru iznose manje od 1/8 ukupne cijene stana, prodavatelj zbog toga nije ovlašten raskinuti ugovor o prodaji.

„Prvostupanjski sud je utvrdio da su prednik tužitelja Republički fond mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika kao prodavatelj i prednica tužene I.K. kao kupac dana 13. listopada 1994. sklopili ugovor o kupoprodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo uz obročnu otplatu cijene stana; da je dana 2. veljače 1995. tužena u svojstvu davatelja uzdržavanja sklopila ugovor o doživotnom uzdržavanju sa I.K., te da je nakon smrti primateljice uzdržavanja tužena postala vlasnica navedenog stana; da tužena ne ispunjava uredno obvezu otplate kupoprodajne cijene za stan, iako je ugovorom o doživotnom uzdržavanju preuzela ovakvu obvezu; da je opomenom od 14. veljače 2014. tužitelj pozvao tuženu na plaćanje neplaćenih obroka kupovne cijene u iznosu od 2.639,89 kn ostavivši joj za to daljnji rok od 15 dana uz napomenu da će u protivnom pokrenuti sudski postupak radi

naplate duga, odnosno raskida ugovora o kupoprodaji stana; da nakon toga sve do zaključenja glavne rasprave tužena nije ispunila navedenu tražbinu.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud nalazi da je do raskida ugovora došlo temeljem samog zakona, tj. temeljem čl. 362. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 – dalje: ZOO), nakon što tužena nije ispunila tražbinu niti u naknadno ostavljenom roku od 15 dana.

Ovakvi razlozi pobijene presude upućuju na to da je pri njezinom donošenju prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo. Naime, predmetni ugovor je kupoprodajni ugovor s obročnom otplatom cijene. Pretpostavke za raskid ovakvog ugovora uslijed neispunjenja su propisane odredbama čl. 468. ZOO-a. Odredbama čl. 468. st. 2. i 3. ZOO-a je propisano da nakon uredne početne otplate prodavatelj može raskinuti ugovor ako kupac dođe u zakašnjenje s najmanje dvije uzastopne otplate, koje čine najmanje osminu cijene, uz iznimku mogućnosti raskida uslijed zakašnjenja samo sa jednom otplatom, ako za isplatu cijelog ostatka cijene nije predviđeno više od 4 rate. Imajući u vidu da je ugovorom o prodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo ugovorena obročna otplata preostalog iznosa od 26.557,16 kn, uz mogućnost revalorizacije ovog iznosa u skladu sa zakonom, a da je pokretanju ovoga parničnog postupka prethodila opomena tužitelja tuženoj radi plaćanja dužnog iznosa od 2.639,89 kn, izvjesno je da su dospjeli neotplaćeni obroci manji od 1/8 dijela ukupne cijene stana. Stoga je ocijenjeno da se nisu ostvarile zakonom propisane pretpostavke za raskid kupoprodajnog ugovora s obročnom otplatom cijene stana.

Iz navedenih razloga, pazeći na pogrešnu primjenu materijalnog prava po službenoj dužnosti, ovaj drugostupanjski sud je preinačio pobijani dio prvostupanjske presude odbijanjem tužbenog zahtjeva.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1485/15-2, od 03. XI. 2016.

UGOVOR O OSIGURANJU – OSIGURANJE IMOVINE – PRIJELAZ OSIGURANIKOVIH PRAVA PREMA ODGOVORNOJ OSOBI NA OSIGURANIKA (SUBROGACIJA)

Za naknade plaće koje je osiguranik (poslodavac) isplatio svome radniku za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu

(čl.939.st.1. Zakona o obveznim odnosima – "Narodne novine" br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Isplaćene naknade plaće radniku za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu nastale u prometnoj nezgodi koju je skrivila treća osoba poslodavac kao posredno oštećeni nije ovlašten potraživati od te treće osobe (štetnika) – pa stoga nema ni prijelaza navedenog prava na poslodavčeva osiguratelja prema osiguratelju štetnika po sklopljenoj polici obveznog osiguranja naknade troškova za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

„Tijekom postupka nije bilo sporno da se dana 3.7.2000. dogodila prometna nesreća za koju je odgovoran osiguranik tuženika i da je u istoj sudjelovao i M.K., radnik osiguranika tužitelja, i da se nakon prometne nesreće nalazio na bolovanju, te da je tužitelj temeljem Police osiguranja dana 04.12.2002. isplatio svom osiguraniku I.-I. n. d.d. Z., a poslodavcu

radnika M.K., iznos od 34.914,38 kn na ime osigurane (naknade) plaće za vrijeme bolovanja. Među strankama je tijekom postupka bilo sporno postojanje pravnog osnova po kojem bi tužitelj imao pravo regresno zahtijevati isplaćeni iznos od tuženika, a prvostupanjski sud je pozivom na odredbe čl.154.st.1. i čl.939.st.1. Zakona o obveznim odnosima (NN broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/96 i 112/99– dalje: ZOO) ocijenio kako postoji pravna osnova za regresno potraživanje tužitelja.

Iz spisa predmeta proizlazi da je tuženik tijekom postupka priložio odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-6805/2014 od 5. veljače 2015. (list 171-174 spisa) kojom je odbijena ustavna tužba podnesena protiv odluke Županijskog suda u Zagrebu broj Gž-7238/10-2 od 20. svibnja 2014. u kojoj je u identičnoj pravnoj situaciji ocijenjeno da posredno oštećeni, osiguranik tužitelja, odnosno poslodavac radnika koji je ozlijeđen na radu nema pravo na regres temeljem odredbe čl. 939. st.1. ZOO-a. Ustavni sud je u toj odluci ocijenio da je Vrhovni sud presudom broj Revx-1048/13-2 od 18. ožujka 2014. ocjenjivao pitanje postojanja pravne osnove za regresno potraživanje ocjenjujući to pitanje važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, radi različite prakse sudova. U svezi s tim Vrhovni sud se pozvao na mjerodavne zakonske odredbe – odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", broj 75/93, 55/96, 1/97 - pročišćeni tekst, 109/97, 13/98, 88/98, 150/98, 10/99, 34/99, - dalje: ZZO), i zauzeo je stajalište da je poslodavac koji, postupajući u skladu sa zakonskim odredbama navedenog zakona, svom radniku isplati nadoknadu plaće za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu koju je uzrokovala treća osoba (štetnik), prema općim propisima odgovornosti za štetu nije subjekt izvan ugovornog odnosa odgovornosti za štetu nastalog ozljeđivanjem njegovog radnika, jer na njega nije bila usmjerena štetna radnja. Da bi, u situaciji kad je štetna radnja usmjerena na jednu osobu, a posljedice štetne radnje pogađaju i drugu osobu, ta druga osoba imala pravo na naknadu štete, to njeno pravo mora biti zakonom izričito predviđeno. Isplativši svom radniku naknadu plaće za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu poslodavac kao osiguranik tužitelja ispunio je svoju zakonsku obvezu iz čl. 51. i 26. ZZO, a ni jednom odredbom ZZO-a nije propisano pravo poslodavca za povrat nadoknada plaće isplaćenih njegovom radniku zbog ozljede na radu od osobe koja je odgovorna za štetu.

Prema odredbi čl.939.st.1. ZOO-a isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguratelja, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva osiguranikova prava prema osobi koja je po bilo kojoj osnovi odgovorna za štetu. Prihvaćajući stajalište Vrhovnog suda kako osiguranik tužitelja (poslodavac) nema pravo zahtijevati povrat isplaćenih nadoknada plaće za vrijeme bolovanja od štetnika (osiguranika tuženika), to i prema stajalištu ovog suda ne postoji pravo koje bi moglo prijeći po samom zakonu na tužitelja kao osiguratelja. Stoga je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo iz čl.154.st. 1. čl. 939. st. 1. ZOO-a kada je ocijenio kako postoji pravna osnova za regres.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-909/16-2, od 15. IX. 2016.

III. OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO

O B I T E L J S K O P R A V O

POSTUPAK PRED SUDOM – POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI – POSTUPAK RADI DONOŠENJA RJEŠENJA O ZDRAVLJU ŠTIĆENIKA

O pretpostavkama i donošenju odluke o sterilizaciji

(čl.504.st.1.t.1. Obiteljskog zakona – "Narodne novine" br. 103/15 u svezi čl.8.st.2. Zakona o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece -"Narodne novine" br. 18/78 i 88/09)

Pravo žene na slobodno odlučivanje o rađanju djece može biti ograničeno odlukom suda samo ako to zahtijevaju razlozi zaštite njenog zdravlja – pa kada je utvrđeno da svaka naredna trudnoća predstavlja vrlo visoki stupanj rizika po njen život i život fetusa, i da se zaštita zdravlja zbog njenog način života i općeg zdravstvenog stanja (mentalna retardacija uz znakove poremećaja u ponašanju, sklonost čestom mijenjanju partnera) ne može postići blažim mjerama (kontracepcija), tada su ispunjene pretpostavke za donošenje odluke o njoj sterilizaciji podvezivanjem jajovoda.

„Predlagatelj V.B. kao skrbnica D.L. je kod ovoga suda prijedlog radi donošenja rješenja o zdravlju protustranke D.L. provođenjem postupka sterilizacije prilikom poroda ili neposredno nakon poroda a ovaj sud je ocijenio da je prijedlog predlagatelja osnovan.

Svakome se jamči štovanje i pravna zaštita njegovog osobnog i obiteljskog života, a kako je to i propisano čl. 35. Ustava Republike Hrvatske ("NN" 85/10 – Pročišćeni tekst i 5/14). Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života priznato je i člankom 8. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Pravo svakog čovjeka da slobodno odlučuje o rađanju djece je zaštićeno u okviru prava svakoga na privatni i obiteljski život. Prema čl. 8. st. 2. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih. Pravo čovjeka da slobodno odlučuje o rađanju djece može se ograničiti samo radi zaštite zdravlja, a pod uvjetima i na način koji određuje Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece ("NN" 18/78 – dalje: Zakon o zdravstvenim mjerama), a kako je to i propisano čl. 2. Zakona o zdravstvenim mjerama. Sprječavanje neželjenog začeća može biti privremeno (kontracepcija) ili trajno (sterilizacija) kako je to propisano člankom 5. citiranog Zakona o zdravstvenim mjerama. Sterilizirati se može osoba koja je navršila 35 godina života. No, bez obzira na godine života sterilizirati se može žena čiji bi život bio ugrožen trudnoćom ili rađanjem, kako je to i propisano čl. 8. st. 2. citiranog Zakona o zdravstvenim mjerama. Bez obzira na godine života sterilizirati se može i osoba za koju se na temelju saznanja medicinske znanosti utvrdi da bi se dijete rodilo sa teškim prirođenim tjelesnim ili duševnim manama kako je to propisano čl. 8. st. 3. citiranog Zakona o zdravstvenim mjerama.

Nije sporno, a to i proizlazi iz provedenih dokaza, da je protustranka potpuno lišena poslovne sposobnosti zbog lakše mentalne retardacije uz znakove poremećaja u ponašanju, da je do sada rodila dvoje djece i da je u odnosu na oboje djece lišena prava na roditeljsku skrb te da o njima vodi brigu baka djece, a predlagatelj u ovome predmetu, kao i da je protustranka i sada u visokom stupnju trudnoće, odnosno pred porodom. Međutim, činjenica što je protustranka lišena roditeljske skrbi za oboje djece nije sama po sebi razlog da bi se ograničilo pravo protustranke da slobodno odlučuje o rađanju djece, već se to pravo po ocjeni ovoga suda može ograničiti samo radi zaštite zdravlja protustranke.

Iz nalaza i mišljenja liječničkog vještaka ginekologa T.T. proizlazi da su prve dvije trudnoće protustranke završene carskim rezom i da je već zbog toga aktualna treća trudnoća protustranke vrlo rizična trudnoća te ju je indicirano završiti carskim rezom pa obzirom da bi to bio treći carski rez svaka daljnja trudnoća bila bi još rizičnija sa neizvjesnim završetkom te trudnoće. Po mišljenju vještaka, kao kod svake pacijentice kod koje su učinjena dva carska reza, tako i kod protustranke postoji opasnost za svaku slijedeću trudnoću da bi mogla završiti rupturom (prsnućem) maternice na mjestu ožiljaka od ranijih carskih rezova, a što bi moglo dovesti do smrti kako protustranke, tako i do smrti fetusa. Stoga je preporuka ginekologa svim ženama koje su rađale više puta carskim rezom da ne ostaju ponovno trudne zbog rizika od rupture maternice koja može uslijediti pri svakom slijedećem porođaju pa je i preporuka vještaka da se protustranci, kako zbog dosadašnjih završetka trudnoće, tako i zbog psihijatrijskog statusa, izvrši sterilizacija podvezivanjem jajovoda tijekom izvođenja trećeg carskog reza.

Dakle, upravo radi zaštite zdravlja protustranke i njene eventualne buduće djece potrebno je ograničiti pravo protustranke na slobodno rađanje djece. Neželjeno začecje moguće je spriječiti i privremeno kontracepcijom. Međutim, prema mišljenju ginekološkog vještaka zbog dosadašnjih operativnih zahvata kod protustranke je kontraindicirano korištenje unutar materničkih uložaka (spirala), a uzimanje oralne hormonske kontracepcije ne bi bilo pouzdano, jer je svojim dosadašnjim načinom života pokazala da je sklona mijenjanju partnera, a kako je mlada osoba (stara 30 godina) za očekivati da će i nakon oporavka od poroda održavati spolne odnose, pa obzirom na nemogućnost zaštite spiralom i neučinkovitosti hormonske kontracepcije, postoji dakle realna mogućnost da opet začne. Dakle, blažom mjerom (kontracepcijom), ne može se zaštititi zdravlje protustranke, pa je po ocjeni ovoga suda upravo nužno i razmjerno miješanje u pravo protustranke na slobodno rađanje djece sterilizacijom iste.

Obzirom na sve naprijed izloženo, po ocjeni ovoga suda, a radi zaštite zdravlja protustranke potrebno je prihvatiti prijedlog predlagatelja za donošenje rješenja o zdravlju protustranke sterilizacijom podvezivanjem jajovoda i to upravo istovremeno sa porodom za koji se također očekuje da će biti carskim rezom, to je ovaj sud sukladno čl. 504. st. 1. t. 1. u svezi sa čl. 506. Obiteljskog zakona riješio kao u izreci.“

Županijski sud u Bjelovaru, R2-35/2016-16 od 19.XII.2016.

IV. R A D N O P R A V O

SOCIJALNA SKRB – HRVATSKI BRANITELJI IZ DOMOVINSKOG RATA

Pravo prvenstva pri zapošljavanju – ostvarivanje zaštite

(čl.35. Zakona o pravim hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji – "Narodne novine" br. 174/04, 92/05, 02/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10, 55/11, 140/12, 19/13, 33/13, 148/13 i 92/14)

Zaštita prava prvenstva pri zapošljavanju hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ne ostvaruje se u sudskom već inspekcijskom upravnom postupku pred nadležnom inspekcijom rada donošenjem rješenja kojim se utvrđuje povreda toga prava – koje izvršno rješenje predstavlja poslodavcu temelj (opravdani razlog) za otkazivanje ugovora o radu sklopljenog sa kandidatom čijim izborom je navedeno pravo prvenstva povrijeđeno.

„Predmet ove parnice je zahtjev tužitelja da sud utvrdi da je tuženik povrijedio pravo prednosti tužitelja pri zapošljavanju i poništi obavijest tuženika o izboru kandidata na natječaju, a sud prvog stupnja je utvrdio:

- da je tužena kao javna ustanova raspisala natječaj pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje za radno mjesto pomoćni radnik na zbrinjavanju infektivnog otpada,
- da je tužitelj kao hrvatski branitelj iz Domovinskog rata podnio prijavu na natječaj,
- da je tužena dostavila tužitelju obavijest o izboru kandidata K.L.,
- da tužena nije povrijedila pravo prvenstva tužitelja pri zapošljavanju prema čl. 35. st. 3. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN broj 55/11 – dalje: Zakon o pravima hrvatskih branitelja),
- da prema odredbama Zakona o radu nije predviđena sudska zaštita kandidatu kojeg poslodavac nije primio u radni odnos.

Prema odredbi čl. 35. st. 3. Zakona o pravima hrvatskih branitelja javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima (u daljnjem tekstu pravne osobe), koje su prilikom zapošljavanja obvezne raspisati javni natječaj ili oglas temeljem zakona, drugog propisa ili kolektivnog ugovora, obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost osobi iz stavka 1. ovog članka po utvrđenom redosljedju iz stavka 1. ovog članka, ukoliko ispunjava uvjete propisane ovim člankom zakona, te uvjete iz javnog natječaja odnosno oglasa. Prema čl. 35. st. 1. Zakona o pravima hrvatskih branitelja prednost pod jednakim uvjetima prilikom zapošljavanja imaju i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata. Prema odredbi čl. 35. st. 6. Zakona o pravima hrvatskih branitelja provedbu odredbe stavka 3. ovog članka nadzire inspekcija rada. Prema odredbi čl. 35. st. 13., 14., 15. i 16. Zakona o pravima hrvatskih branitelja pravna osoba obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o istome obavijestiti osobu iz stavka 1. ovog članka koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu, odnosno ponudu za to radno mjesto, osoba iz stavka 13. ovog članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju, može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 15 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 13. ovog članka, u slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev podnositelja u

roku predviđenim zakonom kojim je reguliran upravni postupak i ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavka 1. ovog članka rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti, koje izvršno rješenje predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

Obzirom na naprijed citiran članak 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja, o povredi prava prednosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata odlučuje inspekcija rada, a ne sud. To tijelo prema odredbi čl. 35. st. 6. Zakona o pravima hrvatskih branitelja nadzire provedbu prava prednosti pri zapošljavanju hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, a prema stavku 16. istog članka ako utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti, koje izvršno rješenje predstavlja opravdan razlog za otkaz Ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

Odlučujući o zahtjevu tužitelja za utvrđenje da je tuženik povrijedio tužiteljevo pravo prednosti pri zapošljavanju, za koji ne postoji sudska nadležnost već nadležnost tijela – inspekcije rada, sud prvog stupnja počinio je bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2 t. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, dalje: ZPP) na koju sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti pa je primjenom čl. 369. st. 2. ZPP-a u tom dijelu ukinuta presuda i odbačena tužba.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž R-244/16-2, od 15. IX. 2016.

OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA – PRENOŠENJE UGOVORA NA NOVOG POSLODAVCA

Kada se djelatnost prenosi sklapanjem koncesijskog ugovora

(čl.133. Zakona o radu – "Narodne novine" br. 149/09, 61/11 i 82/12)

Kada je obavljanje neke djelatnosti (izgradnja i upravljanje zračnom lukom) preneseno na drugu pravnu osobu (koncesionara) odlukom Vlade RH o dodjeli koncesije, tada za pravovaljani prijenos ugovora o radu zaposlenika nije potreban ugovor o prijenosu djelatnosti između prijašnjeg i novog poslodavca – jer ugovori o radu prelaze na novog koncesionara temeljem ugovora o koncesiji sklopljenog između izabranog koncesionara i davatelja koncesije (RH).

„Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je ništetan prijenos ugovora o radu tužiteljice iz Z.I.Z. d.o.o. na M.Z.I.Z. d.d. te da se naloži tuženiku da tužiteljicu vrati na rad na radno mjesto na kojem je radila prije nezakonitog prijenosa ugovora o radu, a prvostupanjski sud je utvrdio slijedeće činjenično stanje:

-da je tužiteljica imala zaključen ugovor o radu s tuženikom za radno mjesto samostalni referent deviznih poslova,

-da je Vlada Republike Hrvatske na sjednici od 29. veljače 2012. godine donijela odluku o odabiru najpovoljnije ponude u postupku davanja koncesije za javne radove za izgradnju novog putničkog terminala Zračne luke Z., te upravljanja postojećim i novo izgrađenim terminalom i pripadajućom infrastrukturom na rok trajanja koncesije od 30 godina ponuditelju ZAIC-A L.,

-da je 11. travnja 2012. godine sklopljen Ugovor o koncesiji za izgradnju i upravljanje Zračne luke Z. između Republike Hrvatske kao davatelja koncesije i ZAIC-A L. kao koncesionara koji je dana 19. listopada 2012. godine prenio prava i obveze iz tog ugovora na novoosnovano društvo M.Z.I.Z. d.d. (dalje MZLZ d.d.), i

-da je tužiteljica obaviještena dopisom od 27. studenog 2013. godine da je ugovor o radu prenesen na društvo MZLZ d.d..

Odlučujući o tome je li prijenos ugovora o radu utemeljen na čl. 133. Zakona o radu (NN broj 149/09, 61/11, 82/12, 73/13 i 93/14 dalje: ZR) prvostupanjski sud je utvrdio da je Zakonom o zračnim lukama („Narodne novine“ – 19/98, 14/11), određeno u čl. 9a da se koncesija za zračnu luku smatra koncesijom za javne radove odnosno koncesijom za javne usluge, u čl. 9b da je propisano da se koncesijom stječe pravo graditi i upravljati zračnom lukom što uključuje pružanje, koordinaciju i nadzor pružanja zemaljskih usluga, u čl. 9e da je propisano da odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja u postupku davanja koncesije donosi Vlada Republike Hrvatske, kao davatelj koncesije u ime Republike Hrvatske, a u čl. 9f da se ugovorom o koncesiji određuju prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara, u skladu s odredbama Zakona o zračnim lukama, propisima kojim se uređuju koncesije, dokumentacijom za nadmetanje, podacima iz obavijesti o namjeri davanja koncesije, odabranom ponudom te odlukom odabiru najpovoljnijeg ponuditelja. Na temelju uvida u ugovor o koncesiji prvostupanjski sud je utvrdio da je u čl. 2. propisano da davatelj koncesije (Republika Hrvatska) dodjeljuje koncesionaru ekskluzivno pravo te nameće koncesionaru obvezu tijekom trajanja razdoblja koncesije u skladu s uvjetima ugovora da izgradi objekte zračne luke te da upravlja i održava Zračnu luku Z., uključujući bez ograničenja pružanje, koordinaciju i kontrolu osiguravanja zemaljskih usluga te osiguravanje i nabavu dodatnih usluga kao što su ugostiteljske usluge, usluge maloprodaje, prijevoz putnika do i iz Zračne luke i tome slično, a sve to u skladu s mjerodavnim pravom, uključujući i Zakon o zračnim lukama Republike Hrvatske.

Pravilno je prvostupanjski sud ocjenjujući ove izvedene dokaze zaključio da su neosnovane tvrdnje tužiteljice da se prijenos ugovora o radu ne temelji na ugovoru o koncesiji i odredbi čl. 133. Zakona o radu. Odredbom čl. 133. st. 1. ZR određeno je da ako se statusnom promjenom ili pravnim poslom na novog poslodavca prenese poduzeće, dio poduzeća, gospodarska djelatnost ili dio gospodarske djelatnosti, a koji zadržava svoju gospodarsku cjelovitost, na novog se poslodavca prenose svi ugovori o radu radnika koji rade u poduzeću ili dijelu poduzeća koji je predmet prenošenja, odnosno koji su vezani za obavljanje gospodarske djelatnosti ili dijela gospodarske djelatnosti koja je predmet prenošenja. Ta odredba ima svrhu zaštititi radnika u slučaju prestanka ili prenošenja djelatnosti poslodavca kod kojeg je radnik radio, a u odnosu na pravnu osobu koja nastavlja obavljati istu djelatnost. Prema ocijeni ovog suda nije nužno da između ta dva poslodavca postoji ugovor, dakle izravni ugovorni odnos koji bi bio temelj za prestanak djelatnosti jednog poslodavca i prelazak njegovih obveza na drugog poslodavca. Kada je Republika Hrvatska temeljem Zakona o zračnim lukama dala koncesiju ZAIC-A L., a koji je prema tom ugovoru koncesiju prenio na MZLZ d.d., tada je MZLZ d.d. jedina imala ovlasti upravljanja Zračnom lukom u Z. i obavljanja svih djelatnosti u vezi s time, a što znači da tuženik kao dotadašnji poslodavac tužiteljice nije više imao ovlasti upravljanja zračnom lukom i obavljanja ostalih djelatnosti koje su naprijed navedene kao djelatnosti u vezi koje se daje koncesija. U izmjenama Ugovora o koncesiji od 02. prosinca 2013. godine navedeni su uvjeti za koncesionara kojima se određuje da je koncesionar dostavio davatelju koncesije zadovoljavajući dokaz da će koncesionar zaposliti ili se pobrinuti da operator, društva za komercijalne usluge zračne luke ili bili koji drugi podizvođač koncesionara ili bilo koji drugi podizvođač operatora zaposli

svakog zaposlenika društva ZLZ d.o.o.. Dakle, iz tog izmijenjenog ugovora o koncesiji proizlazi da je obveza koncesionara postupiti po čl. 133. ZR, a primjena te odredbe podrazumijeva preuzimanje ugovora o radu tužiteljice što je i učinjeno, a kako se opisanim ugovorom o koncesiji koncesionar obvezao u roku od 5 godina primjenjivati odredbe Kolektivnog ugovora time su zaštićena prava svih radnika pa tako i tužiteljice iz zaključenog ugovora o radu koji je prenesen u smislu odredbe čl. 133. na novog poslodavca MZLZ d.d..

Stoga neosnovano u žalbi tužiteljica ističe žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava smatrajući da prijenos ugovora o radu nije utemeljen na čl. 133. ZR, a neosnovano u žalbi tužiteljica ističe i to da u smislu odredbe čl. 133. ZR pravni posao mora biti zaključen izravno između dva poslodavca.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž R-82/16-2, od 31. III. 2016.

V. GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO

PARNIČNI POSTUPAK

POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM – PRIPREMANJE GLAVNE RASPRAVE – PRIPREMNO ROČIŠTE

Zaključenje prethodnog postupka i iznošenje novih činjenica

(čl.292.st.7. u svezi čl.299. Zakona o parničnom postupku – "Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13)

Ako sud po okončanju pripremnog ročišta ne donese rješenje kojim zaključuje prethodni postupak stranke i nadalje mogu bez ograničenja iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze.

„Tuženik je nakon pripremnog ročišta održanog 28. svibnja 2014. u podnesku od 2. travnja 2015. iznio tvrdnju da je čl. 34. st. 2. tuženikova Pravilnika o radu od 30. studenoga 2010. određeno da radnik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo bez njegove krivnje u visini njegove osnovne plaće, te je takvu tvrdnju potkrijepio priloženom preslikom dijela tog Pravilnika o radu i Odluke uprave društva od 12. siječnja 2010. o vrijednosti boda (list 52, 57 do 59).

Nije u pravu tužitelj kada tijekom postupka, a i sada u odgovoru na žalbu, navodi da se radi o činjenicama i dokazima koje tuženik više ne može iznositi, niti predložiti s obzirom da je za njih znao i prije zaključenja pripremnog ročišta.

Stranke su u smislu čl. 299. st. 1. ZPP-a dužne već u tužbi i odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje tih činjenica i očitovati se o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima protivne stranke, dočim prema stavku 2. tog članka tijekom glavne rasprave mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako to bez svoje krivnje nisu mogle učiniti do zaključenja prethodnog postupka, jer ih u protivnom prema stavku 3.

tog članka sud neće uzeti u obzir. Prema čl. 292. st. 7. ZPP-a po okončanju pripremnog ročišta sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Iz zapisnika s pripremnog ročišta održanog 28. svibnja 2014. (list 35) i na tom ročištu objavljenog rješenja koje glasi: "Pripremmo ročište je dovršeno. Prihvaćaju se dokazni prijedlozi stranaka te će sud od mirovinskog i zdravstvenog osiguranja pribaviti podatke o tome kada je tužitelj ponovno prijavljen na ta osiguranja nakon vraćanja na posao, a nakon toga odluka će uslijediti pisanim putem, te će naknadno odlučiti o prijedlogu za prekidom postupka zbog izjavljene revizije", proizlazi da sud prvog stupnja nije zaključio prethodni postupak, a iz spisa je razvidno da to nije učinio niti u kasnijoj fazi ovoga postupka. Kako su stranke u smislu čl. 299. ZPP-a dužne iznijeti činjenice i predložiti dokaze do zaključenja prethodnog postupka, koji u ovom parničnom postupku nije zaključen, to je i tuženik po ocjeni ovoga suda bio ovlašten iznijeti činjenice i predložiti dokaze i nakon održanog pripremnog ročišta, a sud ih je bio dužan uzeti u obzir.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž R-93/15-2, od 18. II. 2016.

**ŽALBA PROTIV PRESUDE – RAZLOZI ZA ŽALBU – APSOLUTNO BITNE
POVREDE – APSOLUTNA, STVARNA ILI MJESNA NENADLEŽNOST SUDA
Sudska nenadležnost – utvrđenje stjecanja zakonske služnosti**

(čl.354.st.2.t.2. Zakona o parničnom postupku – "Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13)

Pravo služnosti za potrebe izgradnje, korištenja i održavanja elektroenergetskog postrojenja (trafostanica) ograničenje je prava vlasništva ustanovljeno posebnim zakonom – Zakonom o energiji (zakonska služnost), pa stoga kada odlučuje o stjecanju iste sud čini apsolutno bitnu povredu postupka (sudska nenadležnost) jer o osnivanju navedene služnosti nadležno je odlučivati upravno tijelo u postupku izvlaštenja.

„Predmet spora u ovom postupku je zahtjev tužitelja za utvrđenjem prava služnosti prolaza, izgradnje i održavanja elektroenergetskog objekta u korist elektroenergetskog postrojenja – priključnog DV 10 kV voda i niskonaponske mreže u K. u vlasništvu tužitelja, te za izdavanjem isprave podobne za upis ove služnosti u zemljišnim knjigama, koju će u protivnom zamijeniti ova presuda. Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da sud prvog stupnja pozivom na odredbu čl. 229. st. 3. u vezi st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ br. 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, dalje: ZVDSP) odbija tužbeni zahtjev nalazeći da tužitelj nije dokazao postojanje zakonskih pretpostavki za stjecanje prava služnosti dosjelošću.

Odredbom čl. 4. Zakona o energiji („Narodne novine“ br. 68/01, 177/04, 76/07, 127/10, 152/08 i 125/11, dalje: ZE) propisano je da je izgradnja energetske objekata, njihovo održavanje i korištenje, te obavljanje energetske djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, što znači da provedba tog javnog interesa predstavlja ograničenje prava vlasništva na nekretninama u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba. Identična je i odredba čl. 4. st. 2. Zakona o energiji („Narodne novine“ br. 120/12, 14/14, 95/15, 102/15), koji je na snazi od 27. listopada 2012. godine. To ograničenje prava vlasništva po svom sadržaju predstavlja zakonsku služnost definiranu odredbom čl. 185. ZVDSP. Tom je zakonskom odredbom propisano da određuje li neki posebni zakon da pod određenim pretpostavkama neke služnosti terete one stvari glede kojih su te pretpostavke ispunjene (zakonske služnosti), to su

zakonska ograničenja prava vlasništva, pa se na njih ne primjenjuju pravila o služnostima, ako zakonom nije drugačije određeno.

Odredbama Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“ br. 9/94, 35/94, 112/00, 114/01, 79/06, 45/11, 34/12, dalje: ZI) propisan je postupak kada se u interesu Republike Hrvatske ograničava pravo vlasništva, što se odnosi i na izgradnju elektroenergetskih objekata, te se u tom postupku nepotpunog izvlaštenja ustanovljava služnost na zemljištu, a za što je nadležno upravno tijelo. Prema tome, za utvrđivanje služnosti na zemljištu za potrebe izgradnje, korištenja i održavanja elektroenergetskih objekata nadležno je upravno tijelo, a ne redovni sud. Stoga je odlučujući o zahtjevu tužitelja za koji ne postoji sudska nadležnost sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ br. 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, dalje: ZPP) na koju sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti, pa je primjenom čl. 369. st. 2. ZPP-a valjalo uvažiti žalbu tužitelja i ukinuti pobijanu presudu u t. I. izreke, te odbaciti tužbu.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2240/14-2, od 10. III. 2016.

ŽALBA PROTIV PRESUDE – RAZLOZI ZA ŽALBU – RELATIVNO BITNE POVREDE

Odustajanje od usmenog saslušanja vještaka – zbog neplaćanja predujma troška

(čl.354.st.1. u svezi čl.260.st.1. i st.2. Zakona o parničnom postupku – "Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13)

Vještačenje se u pravilu provodi usmenim saslušanjem vještaka na raspravi – i onda kada je vještak prvo sačinio nalaz i mišljenje u pismenom obliku, pa stoga ne može sud, nakon što je stranka (tužitelj) već predujmila trošak izvođenja toga dokaza, odustati od usmenog saslušanja vještaka povodom iznesenih prigovora na pismeni nalaz i mišljenje samo zbog toga što stranka nije uplatila dodatni iznos predujma potreban za podmirenje troška usmenog saslušanja vještaka.

„Osnovano u žalbi tužitelj ističe žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13 – dalje:ZPP), koja se sastoji u nepravilnoj primjeni odredbe čl. 260. ZPP-a.

Naime, odredbom čl. 260. st. 1. ZPP-a određeno je da će sud odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje samo usmeno na raspravi ili ih podnijeti i u pisanom obliku prije rasprave, dok je u st. 2. određeno da vještak mora uvijek obrazložiti svoje mišljenje. Prema tome, vještak svoj nalaz i mišljenje daje usmeno na raspravi, a može ga dati i u pisanom obliku prije rasprave, dakle pisano i usmeno na raspravi, ali ne i samo pisano. Propust suda da vještaka sasluša i neposredno na raspravi je relativno bitna povreda odredaba parničnog postupka, jer utječe na zakonitost prvostupanjske presude.

Prvostupanjski sud je u ovoj pravnoj stvari dao zadatak vještacima dr. J.Š. i dipl. ing S.H. da daju nalaz i mišljenje na okolnosti jesu li ozljede opisane u tužiteljevoj medicinskoj dokumentaciji prouzročene prometnom nesrećom opisanom u tužbi i ti su vještaci dostavili

pisani nalaz i mišljenje kojemu je prigovorio tužitelj. Potom je prvostupanjski sud zatražio od tužitelja da predujmi trošak vještaka, kako bi se saslušanjem vještaka na ročištu raspravilo o primjedbama tužitelja na njihov nalaz i mišljenje, a kako tužitelj predujam nije platio, prvostupanjski sud je odustao od izvođenja dokaza saslušanjem vještaka.

Prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud je pravilnom primjenom odredbe čl. 260. st. 1. i 2. ZPP-a bio dužan usmeno saslušati vještake na raspravi, jer je zadatak vještaka da prije svega svoj nalaz i mišljenje daju usmeno na raspravi, a podnošenje pisanog nalaza i mišljenja je mogućnost, a ne i pravilo. Stoga nije odlučno to što tužitelj nije platio predujam za trošak usmenog razjašnjenja nalaza i mišljenja jer je tužitelj po nalogu suda uplatio predujam za vještačenje i taj predujam podrazumijeva troškove vještačenja koji se daje usmeno na raspravi, a ukoliko i nastanu neki daljnji troškovi vještačenja, odnosno razlika koju treba uplatiti, tada sud nakon usmenog saslušanja vještaka može tražiti isplatu razlike predujma, a što ne može utjecati na neizvođenje dokaza vještačenjem, koje kako je već rečeno prvenstveno se izvodi usmeno na raspravi.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1813/15-3, od 22. III. 2016.

**POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA – REDOVNI PRAVNI LIJEK
Žalba izjavljena elektroničkim putem**

(čl.357. u svezi čl.106.st.1. Zakona o parničnom postupku – "Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13)

Izjavljivanje pravnog lijeka protiv sudske odluke predstavlja parničnu radnju stranke koja mora biti poduzeta u pismenom obliku – i isprava o njoj (žalba) mora biti sačinjena na papiru u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranku, pa stoga istu nije moguće ni dopušteno poduzeti (dostaviti sudu) u elektroničkom obliku.

„Neosnovano tužitelj prigovara da je kod donošenja pobijane odluke propušteno primijeniti odredbu čl. 133. st. 1. Zakona o parničnom postupku (NN broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13 – dalje: ZPP), kada sud utvrđuje da stranka ne može izjaviti žalbu sudu elektroničkim putem. Odredbom čl. 133. st. 1. ZPP-a je pored ostalih načina dostave pismena suda strankama propisana i dostava elektroničkim putem u skladu s posebnim zakonom, a ne način dostavljanja podnesaka iz čl. 106. st. 1. u vezi čl. 357. ZPP-a, prema kojoj odredbi se između ostaloga i pravni lijekovi podnose sudu pisano u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranku.

Pravo fizičkih i pravnih osoba na uporabu elektroničke isprave u postupcima pred sudom uređeno je posebnim zakonom, Zakonom o elektroničkoj ispravi („Narodne novine“ br. 150/05) i Zakonom o elektroničkom potpisu („Narodne novine“ br. 10/02, 80/08 i 30/14), a za to trebaju biti ispunjene potrebne pretpostavke i to prije svega postojanje izričito očitovane volje kojom se prihvaća uporaba i promet elektroničkih isprava te u onim postupcima gdje se posebnim zakonima izričito ne traži uporaba isprava na papiru.

Odredbom čl. 106. st. 1. i čl. 113. u vezi čl. 357. ZPP-a, pravni lijekovi se podnose pisanim podneskom sudu neposredno, preporučenom poštom ili telegrafski, a u slučaju da podnesak ne sadrži sve potrebno da bi se po njemu moglo pristupiti, u roku od tri dana je

potrebno dostaviti sudu podnesak sa svime što je potrebno i to neposredno u sudu ili preporučenom poštom.“

Županijski sud u Bjelovaru, GŽ-749/16-4,od05. XII. 2016.

OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA

OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA – SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA – PREDLAGANJE NOVOG SREDSTVA I PREDMETA OVRHE

Obustava ovrhe na novčanim sredstvima

(čl.5.st.3. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08)

Nedostatnost novčanih sredstava na bankovnim računima ovršenika, zbog čega ovršni sud prihvaća ovrhovoditeljev prijedlog za promjenu sredstva i predmeta ovrhe, ne čini zakonom predviđeni razlog za obustavu ovrhe određene na novčanim sredstvima ovršenika na računima banaka.

„Nije sporno da je tijekom ovog ovršnog postupka ovršenik J.S. umro pa je postupak ovrhe nastavljen protiv njegova nasljednika – M.S. kao ovršenika, da je nakon toga povodom prijedloga ovrhovoditelja za promjenu predmeta i sredstva ovrhe rješenjem o ovrsi broj Ovr-1238/15-9 od 18.03.2016. godine određena ovrha protiv M.S. na novčanim sredstvima na računima kod banaka, i da je Fina povodom dostavljenog joj navedenog rješenja o ovrsi na provedbu izvijestila ovršni sud o nemogućnosti provedbe ovrhe zbog toga što na računu ovršenica nema dostatno novčanih sredstava slijedom čega je zaprimljena osnova evidentirana u očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje. Konačno, nije sporno da je nakon toga ovrhovoditelj podnio sudu prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe – tj.predložio je da se ovrha odredi na nekretninama ovršenice.

U konkretnom slučaju nakon što je ovrhovoditelj predložio određivanje ovrhe novim sredstvom i na novom predmetu ovrhe valjalo je primijeniti odredbu čl. 5. st. 3.Ovršnog zakona (NN broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08 – dalje:OZ/08) koja glasi: „Ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi.“

Polazeći od navedene zakonske odredbe u konkretnom slučaju nije bilo mjesta izdvajanju zaprimljenog prijedloga za promjenu sredstva i predmeta ovrhe u novi spis – već je o njemu valjalo odlučiti u istom spisu predmeta. Nadalje, pri određivanju ovrhe novim sredstvom odnosno na novom predmetu ovrhe temeljem navedene odredbe obustava ovrhe određena prijašnjim rješenjem, a riječ je ovrsi na novčanim sredstvima na računima banaka, moguća je samo ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog ili ako su za obustavu ispunjeni

drugi zakonom predviđeni razlozi. Iz prijedloga ovrhovoditelja za promjenu predmeta i sredstva ovrhe ne proizlazi da on povlači prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima po računima banaka, pa to ne može ni biti temelje za obustavu ovrhe u smislu odredbe čl.5.st.3. OZ/08.

Nadalje, u konkretnom slučaju, a polazeći od toga da je prethodnim rješenjem o ovrsi ovrha određena na novčanim sredstvima na računima banaka, nisu ispunjene ni druge zakonom propisane pretpostavke za obustavu ovrhe – odnosno te pretpostavke nisu ispunjene time što na računima ovršenika nema dostatno novčanih sredstava za namirenje tražbine ovrhovoditelja. To stoga što se u provedbi navedene ovrhe primjenjuju i odredbe specijalnog propisa – Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN broj 91/10 i 112/12 – dalje: ZPONS), koji zakon je u primjeni od 01.01.2011. godine, i kojima je propisano da se osnove za plaćanje provode bez vremenskog ograničenja, i da osnova za plaćanje koju nije moguće izvršiti ostaje upisana u očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje. Isto tako, u smislu odredbi ZPONS-a nije predviđena mogućnost prestanka izvršenja osnova za plaćanje prije namirenja novčane tražbine, već je naprotiv, odredbama čl. 18. ovoga Zakona propisana mogućnost prestanka izvršenja osnova za plaćanje samo za slučaj zatvaranja svih računa ovršenika, ali uz pohranu osnova za plaćanje i ponovni upis u očevidnik za slučaj da ovršenik ponovno otvori račun (tako i Vrhovni sud RH u odluci Rev x-1076/15-2 od 26.04.2016.).

Polazeći od naprijed navedenog nije bilo mjesta za donošenje pobijanog rješenja o obustavi ovrhe u ovom ovršnom predmetu na novčanim sredstvima ovršenice pa je stoga valjalo, temeljem odredbe čl.380.t.3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/94, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 – dalje: ZPP) u svezi čl.19.st.1. OZ/08, uvažiti žalbu ovrhovoditelja kao osnovanu i ukinuti pobijano prvostupanjsko rješenje a predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak u kojem će sud odlučiti o prijedlogu za promjenu predmeta i sredstva ovrhe te nastaviti sa postupkom provedbe ovrhe po donesenim rješenjima o ovrsi.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž Ovr-5763/16-2,od12. XII. 2016.

**OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA –
ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA – PRAVNI LIJEKOVI – PONAVLJANJE
POSTUPKA**

**Odluka Visokog upravnog suda RH o ukidanju propisa kao nezakonitog –
saznanje za nove činjenice**

(čl.12.st.1. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 112/12, 25/13 i 93/14)

Ocijenjeno je da odluka Visokog upravnog suda RH o ukidanju propisa nižeg ranga (Odluka jedinice lokalne samouprave o organizaciji, načinu naplate i kontroli parkiranja) zbog njegove protivnosti propisu višeg ranga – zakonu (Zakon o sigurnosti prometa na cestama) predstavlja dokaz o novoj činjenici na temelju koje bi podnošenjem prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave za ovršenika bila donesena povoljnija odluka, jer bi sud u postupku nakon ukidanja rješenja o ovrsi bio dužan primijeniti institut ekscpepcije ilegalnosti – čime je ostvaren razlog za ponavljanje ovršnog postupka.

„Odredbom čl.12.st.1. Ovršnog zakona (NN broj 112/12, 25/13 i 93/14 – dalje: OZ/12) propisano je da ponavljanje postupka u ovršnom postupku nije dozvoljeno osim u slučaju iz odredbe čl.58.st.7. OZ/12 – kada ovršenik ne podnese prigovor protiv dijela rješenja o ovrsi kojim mu je naloženo da namiri tražbinu.

Prijedlog za ponavljanje postupka u ovom predmetu ovršenik je temeljio na razlogu iz odredbe čl.421.st.1.t.10. ZPP-a – zbog toga što je saznao za nove činjenice i nove dokaze na temelju kojih je za njega mogla biti donesena povoljnija odluka da su te činjenice i ti dokazi bili upotrijebljeni u prijašnjem postupku. Navedeni razlog za ponavljanje postupka ovršenik je obrazložio time da je dana 18.06.2014. godine u Narodnim novinama objavljena presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (dalje:VUS RH) broj Usoz-125/2012-6 od 30. svibnja 2014. godine kojom je ukinuta Odluka o organizaciji i načinu naplate i kontroli parkiranja u gradu D. (Službeni glasnik Grada D. broj 12/09 – dalje: Odluka o naplati parkiranja). Navodi da je donošenjem navedene presude saznao za nove činjenice, koje su utvrđene u postupku ocjene zakonitosti navedene Odluke o naplati parkiranja, i to da je navedena Odluka o naplati parkiranja donesena bez prethodno pribavljene suglasnosti Ministarstva unutarnjih poslova – što je protivno odredbi čl.5. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN broj 67/08, 48/10, 74/11, 80/13 i 158/13 – dalje: ZSPC). Ističe da je za navedenu činjenicu znao u vrijeme donošenja rješenja o ovrsi da bi zasigurno protiv istog izjavio prigovor i ukazao na navedenu nezakonitost slijedom čega bi za njega bila donesena povoljna odluka jer bi sud u tom slučaju bio dužan otkloniti primjenu nezakonitog općeg akta te primijeniti zakon.

Postupajući po navedenom prijedlogu sud prvog stupnja ga odbija kao neosnovan jer zauzima stav da presuda VUS RH ne predstavlja novu činjenicu i novi dokaz temeljem kojih bi za ovršenika mogla biti donesena povoljnija odluka. To stoga jer se u konkretnom slučaju radi o ovršnom postupku u kojem je ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave za obvezu (neplaćeno parkiranje) koja je nastala prije 18.06.2014. godine, tj. prije dana objave presuda VUS RH u Narodnim novinama, i jer navedenom presudom Odluka o naplati parkiranja nije poništena već ukinuta – pa nema nikakvih učinaka na već nastale obveze već djeluje samo pro futuro.

Osnovano ovršenik u svojoj žalbi ističe da se navedeni pravni stav suda prvog stupnja ne može prihvatiti kao utemeljen zbog čega je sud prvog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odbio prijedlog za ponavljanje postupka kao neosnovan. Naime, pravilno sud prvog stupnja zaključuje o pravnim učincima presude VUS RH – jer to proizlazi iz njene izreke kojom je sporna Odluka o naplati parkiranja ukinuta a ne poništena te je prestala važiti s danom objave u Narodnim novinama, a takav njen pravni učinak je propisan i odredbom čl.86.st.4. Zakona o upravnim sporovima (NN broj 20/10, 143/12, 152/14 i 94/16 – dalje: ZUS). Međutim, kada je riječ o primjeni nekog općeg akta jedinice lokalne samouprave od strane suda u nekom sudskom postupku, a taj je opći akt protivan nekom zakonu – zbog čega je nezakonit, tada i nakon izmjena odredaba ZUS-a kojima je nadležnost ocjene zakonitosti tih općih akata prenesena sa Ustavnog suda RH na Visoki upravni sud RH, sudovi bi i nadalje trebali postupati na način kako je to propisano odredbom čl.35. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (NN broj 99/99, 29/02 i 49/02 – dalje: UZUSRH). Tom odredbom u st.3. je propisano da ako sud u postupku koji se vodi pred njim utvrdi da je drugi propis (propis koji nije zakon) koji bi trebao primijeniti, odnosno pojedina njegova odredba, nisu suglasni sa Ustavom ili zakonom, da će na konkretan slučaj primijeniti zakon a Ustavnom sudu će podnijeti zahtjev za ocjenu suglasnosti spornog propisa odnosno pojedine njegove odredbe sa Ustavom odnosno zakonom. Dakle, uz odgovarajuću primjenu navedene

zakonske odredbe kojom je reguliran institut ekscipije ilegalnosti, sud koji nađe da je neki propis koji nije zakon – tj. opći akt jedinice lokalne samouprave, u suprotnosti sa zakonom, tada on neće primijeniti taj propis već će neposredno primijeniti zakon i u skladu sa odredbom čl.83.st.2. ZUS-a pokrenuti pred VUS RH postupak ocjene zakonitosti tog propisa.

Nije sporno da su spornom Odlukom o naplati parkiranja određena parkirališta pod javnom naplatom, način korištenja tih parkirališta, te naplata parkiranja. Navedenu odluku je Grad D. mogao donijeti samo uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra unutarnjih poslova, jer je odredbom čl.5.st.1.t.6. ZSPC izričito propisano da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu sa odredbama toga zakona, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, uređuju promet na svojem području, između ostalog, i time da određuju parkirališne površine i način parkiranja, zabrane parkiranja i mjesta ograničenog parkiranja, a upravo iz presude VUS RH kojom je navedena odluka ukinuta kao nezakonita utvrđeno je da je ista bila donesena bez prethodno pribavljene suglasnosti ministra unutarnjih poslova.

Ovršenik svoj prijedlog za ponavljanje ovršnog postupka obrazlaže upravo na način da u vrijeme pokretanja ovršnog postupka i donošenja rješenja o ovrsi nije znao da je Grad D. naprijed navedenu ukinutu odluku donio bez suglasnosti nadležnog ministra – da je za tu činjenicu saznao donošenjem i objavom presude VUS RH, a da je za nju znao da bi protiv rješenja o ovrsi uložio prigovor u kojem bi istakao prigovor nezakonitosti te odluke u kojem slučaju bi sud postupajući po tom prigovoru morao postupiti na način propisan odredbom čl.35.st.3. UZUSRH, u kojem slučaju bi za njega bila donesena povoljnija odluka, jer bi u tom slučaju sud bio dužan otkloniti primjenu navedene Odluke o naplati parkiranja kao nezakonite. S obzirom na naprijed navedeno osnovano ovršenik u žalbi tvrdi da je odluka suda prvog stupnja donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava jer sud prvog stupnja zbog pogrešnog pravnog stava pogrešno zaključuje da u konkretnom slučaju ne postoji razlog za ponavljanje postupka iz odredbe čl.421.st.1.t.10. ZPP-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž Ovr-523/16-2, od 27. X. 2016.

OVRŠNA ISPRAVA – VRSTE – DRUGA ISPRAVA KOJA JE ZAKONOM ODREĐENA KAO OVRŠNA ISPRAVA

Nagodba iz čl.98. Zakona o socijalnoj skrbi

(čl.22. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 112/12, 25/13 i 93/14 u svezi čl.98.st.2. Zakona o socijalnoj skrbi – "Narodne novine" br. 157/13, 152/14 i 99/15)

Nagodba sklopljena između centra za socijalnu skrb i roditelja maloljetnog djeteta o njihovom participiranju u podmirivanju troškova usluge (privremeni smještaj) koju dijete ostvaruje temeljem zakona predstavlja ovršnu ispravu temeljem specijalnog propisa – Zakona o socijalnoj skrbi, na temelju koje je centar za socijalnu skrb ovlašten kao ovrhovoditelj protiv roditelja zahtijevati prisilnu naplatu nagodbom preuzete novčane obveze.

„U pravu je žalitelj kada žalbenim navodima ukazuje da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio činjenično stanje i uslijed toga pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odbacio ovršni prijedlog. Naime, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je sud prvog stupnja pozivajući se na odredbe čl. 22., čl. 29. i čl. 41. st. 7. Ovršnog zakona (NN

112/12, 25/13 i 93/14 – dalje:OZ) odbacio ovršni prijedlog nalazeći da ovrhovoditelj u ovršnoj ispravi nije naznačen kao vjerovnik predmetne tražbine.

Međutim, iz u spisu priloženih nagodbi od 21. ožujka 2014. (list 7 i 8) sklopljenih između ovrhovoditelja i oba ovršenika proizlazi da su oba ovršenika točkom I. nagodbi preuzela obvezu sudjelovanja u troškovima privremenog smještaja maloljetne kćerke K.M., a točkom II. nagodbi 1. ovršenik D.M. obvezao se na ime tih troškova uplaćivati na žiro račun ovrhovoditelja iznos od 100,00 kn mjesečno, dok se 2. ovršenica I.O. obvezala na žiro račun ovrhovoditelja uplaćivati iznos od 300,00 kn mjesečno. Sklapanje ovih nagodbi ima uporište u zakonskim propisima jer je odredbom čl. 98. st. 1. i 2. Zakona o socijalnoj skrbi (NN broj 157/13., 152/14., 99/15., dalje: ZSS) propisano da roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja djeteta i centar za socijalnu skrb sklapaju nagodbu kojom utvrđuju plaćanje usluge koju dijete ostvaruje na temelju tog Zakona, te da sklopljena nagodba ima snagu ovršne isprave.

Kako iz sklopljenih nagodbi na kojima ovrhovoditelj temelji prijedlog za ovrhu proizlazi da su ovršenici dužni ovrhovoditelju mjesečno plaćati u tim nagodbama navedene novčane iznose, te da sklopljene nagodbe prema čl. 98. st. 2. ZSS-a imaju snagu ovršne isprave, pogrešno je prvostupanjski sud primijenio čl. 22. i 29. OZ-a kada je odbacio ovršni prijedlog.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž Ovr-1067/15-3, od 29. II. 2016.

**PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE – NADLEŽNOST - STVARNA
Ovrha radi naplate naknade za zbrinjavanje ambalažnog otpada**

(čl.28.st.2. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost – "Narodne novine" br. 107/03 i 144/12)

Prisilna naplata tražbina s osnova naknade za zbrinjavanje ambalažnog otpada provodi se prema odredbama Općeg poreznog zakona – stoga određivanje te ovrhe, osim ako se ne traži na nekretninama ovršenika, ne ulazi u sudsku nadležnost.

„Pobijanim rješenjem je određena ovrha na temelju ovršnih isprava – Rješenja o plaćanju naknade zbrinjavanja ambalažnog otpada i povratne naknade od 21.svibnja 2008. godine i Rješenja o konačnom obračunu plaćanja naknade zbrinjavanja ambalažnog otpada za 2007. godinu od 21.rujna 2008. godine klasa i broja kao u izreci pobijanog rješenja, a radi namirenja iznosa od 51.526,13 kuna sa zakonskom zateznom kamatom koja teče na iznose kao u rješenju o ovrsi, pljenidbom mirovine ovršenika.

Ispitujući pobijano rješenje po službenoj dužnosti u smislu čl. 365. i čl. 354. st. 2. točka 2. ZPP-a utvrđuje se da sud nije nadležan odlučivati o prijedlogu za ovrhu na novčanoj tražbini ovršenika, a na temelju ovršne isprave na temelju koje je podnesen prijedlog za ovrhu.

Odredbom čl. 28. st. 2. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (NN broj 107/03 i 144/12) je određeno, pored ostaloga, da se u pogledu ovršnog postupka radi naplate duga odgovarajuće primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona. Prema odredbi čl. 156. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15) za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu na nekretninama je nadležan sud. Ovrha na

novčanog tražbini ovršenika u smislu čl. 139. st. 1 i st. 2. točka 2. i čl. 140. Općeg poreznog zakona se provodi dostavom osnove za plaćanje Financijskog agenciji sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika. Budući sud nije nadležan odlučivati o prijedlogu za ovrhu, žalba ovršenika se prihvaća, ukida pobijano rješenje o ovrsi i prijedlog za ovrhu odbacuje kao nedopušten.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž Ovr-1187/15-2, od 11. II. 2016.

OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA – POTVRDA O OVRŠNOSTI - UKIDANJE

Odlučivanje u izvanparničnom postupku – pravo na trošak postupka

(čl.36. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 112/12, 25/13 i 93/14)

O ukidanju klauzule pravomoćnosti rješenja o ovrsi javnog bilježnika na temelju vjerodostojne isprave povodom samostalnog prijedloga ovršenika odlučuje sud u izvanparničnom postupku – stoga se o pravu na naknadu troškova toga postupka ne odlučuje primjenom odredbi Ovršnog zakona (čl.14.) već primjenom pravnih pravila (paragraf 20.) Zakona o sudskom vanparničnom postupku (1934.) uz supsidijarnu primjenu odredbi Zakona o parničnom postupku.

„U odredbi čl.36.st.2. Ovršnog zakona (NN broj 112/12, 25/13 i 93/14 – dalje: OZ/12), je propisano da potvrdu ovršnosti daje sud odnosno tijelo koje je odlučivalo o tražbini u prvom stupnju, a u odredbi st.3. istog članka da potvrdu ovršnosti za izdavanje koje nisu bili ispunjeni propisani uvjeti ukinut će rješenjem isti sud, odnosno tijelo, na prijedlog ili po službenoj dužnosti. Nadalje, odredbom istog članka u st.5. je propisano da javni bilježnici sami daju potvrde ovršnosti svojih isprava, i da u povodu pravnog lijeka ovršenika, sud koji vodi ovršni postupak ispitat će jesu li bili ispunjeni uvjeti za davanje takve potvrde uzimajući u obzir i izjave osoba koje su prema toj ispravi ovlaštene potvrditi nastupanje okolnosti o kojima ovisi stjecanje tog svojstva. Konačno odredbom čl.36.st.6. OZ/08 je propisano da o zahtjevu za ukidanje potvrde o ovršnosti koju je dao javni bilježnik na svojoj ispravi, podnesenom izvan ovršnog postupka, odlučuje u izvanparničnom postupku općinski sud na čijem je području sjedište javnog bilježnika.

Iz stanja predmetnog spisa proizlazi da ovršenica nije protiv rješenja o ovrsi javnog bilježnika izjavila pravni lijek u kojem bi ustvrdila da navedeno rješenje nije steklo svojstvo pravomoćnosti – već je podnijela samostalan prijedlog za ukidanje klauzule pravomoćnosti povodom kojeg je javni bilježnik spis na odlučivanje dostavio sudu. S obzirom na to, tj. da se radi o samostalnom prijedlogu ovršenika, neovisno od toga što je o njemu odlučeno u „Povrv“ spisu, navedeni postupak ima se smatrati, u skladu sa odredbom čl.36.st.6. OZ/12 adhezijskim izvanparničnim postupkom, u kojem se temeljem pravnog pravila sadržanog u paragrafu 21. Zakona o sudskom vanparničnom postupku (1934.g.) na odgovarajući način primjenjuju i odredbe ZPP-a.

Kako je prijedlog predlagateljice za ukidanje klauzule pravomoćnosti pravilno odbijen kao neosnovan pravilan je zaključak suda prvog stupnja da protustranci u ovom postupku pripada pravo na naknadu troškova postupka, ali je sud prvog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo prilikom odlučivanja o visini navedenog troška. Naime, prema odredbi paragrafa 20.st.1. navedenog zakona u vanparničnom postupku troškove snosi stranka u čijem

je interesu postupak proveden ukoliko u tom zakonu nije što drugo određeno, a prema odredbi st.4. sud može po prijedlogu jedne stranke naložiti drugoj da naknadi troškove, podrazumijevajući ovdje i troškove pravnog zastupnika, koje je prouzrokovala neosnovanim prijedlozima ili grubom krivnjom. Prijedlog ovršenika za ukidanje klauzule pravomoćnosti odbijen je kao neosnovan – iz čega proizlazi zaključak, temeljem odredbe paragrafa 20.st.4. Zakona o vanparničnom sudskom postupku, da protustranci pripada pravo na troškove koje je imao u navedenom postupku, jer mu ih je svojim neosnovanim prijedlogom prouzročila predlagateljica.

S obzirom da se u konkretnom slučaju radi o adhezijskom izvanparničnom postupku ovrhovoditelju u ovom postupku pripada pravo na naknadu troškova punomoćnika u osobi odvjetnika, ne primjenom odredbi Odvjetničke tarife koje se odnose na parnični postupak, koje primjenjuje sud prvog stupnja, već primjenom odredbi Tbr.16. do 18. kojima je reguliran trošak u izvanparničnom postupku.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1651/15-2, od 24. VIII. 2016.

OVPHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE – OVPHA NA NEKRETNINI – PRAVNI POLOŽAJ OVRŠENIKA NAKON PRODAJE NEKRETNINE – ISELJENJE OVRŠENIKA

Zahtjev za iseljenje – kada je predmet prodaje (ovrhe) suvlasnički dio (1/2) nekretnine ovršenika

(čl. 121. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 67/08)

Kada je predmet ovršne prodaje suvlasnički dio (1/2) nekretnine na kojoj posjed ovršenika i drugog suvlasnika (treće osobe) nije bio podijeljen, tada kupac tog suvlasničkog dijela u ovršnom postupku, bez pribavljene ovlasti za to od drugog suvlasnika, nije od ovršenika ovlašten zahtijevati iseljenje i predaju nekretnine samo njemu u posjed – već je ovlašten predaju iste zahtijevati samo zajedno njemu i tom drugom suvlasniku.

„U ovom predmetu na temelju pravomoćnog rješenja o ovrsi broj Ovr-2131/11-4 od 18. siječnja 2012. godine na drugoj dražbi su ovrhovoditelju prodane nekretnine ovršenika, i to ½ dijela nekretnina upisanih u zk.ul. br. 1212 k.o. C., te su te nekretnine pravomoćnim rješenjem o dosudi dosuđene ovrhovoditelju, te je zaključkom prvostupanjskog suda od 16. svibnja 2014. godine odlučeno da se ove nekretnine predaju ovrhovoditelju.

Prodajom nekretnine ovršenik gubi pravo posjeda nekretnine i dužan ju je predati kupcu odmah nakon dostave zaključka o predaji nekretnine kupcu ako zakonom ili u sporazumu s kupcem nije drukčije određeno kako je to i propisano čl. 120. Ovršnog zakona (NN broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 67/08 – dalje: OZ, a ovrhovoditelj može već u prijedlogu za ovrhu a i kasnije sve do predaje nekretnine kupcu zatražiti i njezino ispražnjenje te predaju kupcu na temelju zaključka o predaji nekretnine kupcu (čl. 121. st. 1. OZ-a). Ovrhovoditelj je kao što je naprijed rečeno kupio predmetne nekretnine, iste su mu dosuđene i zaključkom je odlučeno da mu se predaju, a ovršenik nije izvršio predaju nekretnine, pa je ovrhovoditelj i podnio ovaj prijedlog za iseljenje ovršenika odnosno ispražnjenje nekretnine i predaju kupcu.

Nekretnine upisane u zk.ul. br. 1212 k.o. C. nisu bile u cijelosti vlasništvo ovršenika već samo u ½ dijela, dok je drugi suvlasnik s ovršenikom na predmetnim nekretninama bio u vrijeme podnošenja prijedloga za ovrhu S.J. pa je ovrha i provedena samo na ½ nekretnine u suvlasništvu ovršenika, a ovrhovoditelj je i kupio samo tu jednu polovinu te se u zemljišne knjige i uknjižio kao vlasnik na toj jednoj polovini nekretnine. Dakle, sada je ovrhovoditelj suvlasnik na ravne dijelove sa S.J., a svim suvlasnicima sukladno čl. 42. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12 - dalje: ZVDSP) pripada pravo na suposjed stvari, no oni mogu odlučiti da će međusobno podijeliti posjed stvari i/ili izvršavanje svih ili nekih vlasničkih ovlasti glede nje. Iz spisa ne proizlazi da je posjed između ovršenika kao ranijeg suvlasnika i S.J. bio podijeljen.

Svaki suvlasnik ima glede cijele stvari pravo postavljati protiv svakoga one zahtjeve koje može staviti vlasnik stvari s time da predaju cijele stvari u posjed može od trećega zahtijevati samo prema obvezno pravnim pravilima o nedjeljivim obvezama, kako je to i propisano čl. 46. st. 2. ZVDSP-a. Kad u nedjeljivoj obvezi ima više vjerovnika među kojima nije ni ugovorena ni zakonom određena solidarnost, jedan vjerovnik može zahtijevati da dužnik ispuni obvezu njemu samo ako je ovlašten od ostalih vjerovnika da primi ispunjenje, a inače svaki vjerovnik može zahtijevati od dužnika da obvezu ispuni svim vjerovnicima zajedno ili da je položi sudu ili javnom bilježniku, kako je to propisano čl. 64. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35 /05 i 41/08 - dalje: ZOO). Ovrhovoditelj kao jedan od suvlasnika nije sa S.J. kao drugim suvlasnikom solidarni vjerovnik i ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti od ovršenika kao treće osobe predaju ove cijele nekretnine iz zk.ul. br. 1212 k.o. C. bez ovlaštenja drugog suvlasnika.

Izreka rješenja o ovrsi je u međusobnoj suprotnosti, jer se određuje ovrha udaljenjem ovršenika te trećih osoba i svih njihovi stvari iz nekretnine upisane u zk.ul. br. 1212 k.o. C. u ½ dijela i predajom navedene nekretnine slobodne od osoba i stvari u posjed ovrhovoditelju, dakle u cijelosti. Radi navedenog valjalo je uvažiti žalbu ovršenika, te ukinuti pobijano rješenje o ovrsi i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, a u nastavku postupka prvostupanjski sud će najprije pozvati ovrhovoditelja da ispravi svoj prijedlog za ovrhu, tako da ili priloži ovlaštenje drugog suvlasnika ili da predloži predaju te nekretnine u suposjed njemu kao ovrhovoditelju i ovom drugom suvlasniku, pa će prvostupanjski sud nakon toga, a ovisno o daljnjem postupanju i prijedlogu ovrhovoditelja donijeti novu odluku o cjelokupnom prijedlogu za ovrhu kao i o troškovima postupka.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž Ovr-539/16-2, od 4.XI. 2016.

**OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE – OVRHA NA
POKRETNINAMA – PRODAJA MOTORNIH VOZILA
Predlaganje oduzimanja motornog vozila od ovršenika**

(čl.162.st.2. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 112/12, 25/13 i 93/14)

Kod ovrhe na motornom vozilu ovrhovoditelj mora sam voditi računa o danu uručenja ovršeniku zaključka s nalogom za predaju motornog vozila te nakon bezuspješnog protoka roka (8 dana) za to, pod prijetnjom posljedice obustave ovrhe, pravovremeno u daljnjem roku od 60 dana predložiti ovršnom sudu oduzimanje motornog vozila.

„Prvostupanjski sud je primjenom odredbe čl. 162. st. 2. Ovršnog zakona (NN broj 112/12, 25/13 i 93/14 – dalje: OZ) obustavio ovrhu određenu rješenjem o ovrsi Ovr-1740/13 od 19. studenoga 2014., jer ovršenik nije u roku od osam dana od primitka zaključka suda predao vozilo ovrhovoditelju na čuvanje, a ovrhovoditelj nije u roku 60 dana predložio mjesto i način oduzimanja vozila.

Neosnovan je žalbeni navod da je sud propustio dostaviti zaključak ovrhovoditelju. Prema čl. 162. st. 1. OZ-a nakon stjecanja založnog prava na motornom vozilu u skladu s odredbom čl. 161. st. 4. ovog Zakona, sud će ovršeniku dostaviti rješenje o ovrsi te mu istodobno zaključkom naložiti da u roku od 8 dana preda vozilo sa svim njegovim pripadcima i ispravama osobi kojoj je rješenjem o ovrsi vozilo povjereno na čuvanje. Dakle, zaključak se dostavlja uz rješenje o ovrsi ovršeniku, a ne i ovrhovoditelju.

Ovršenik je zaključak primio 25. studenoga 2014., a rok za predaju vozila istekao mu je 3. prosinca 2014. i od slijedećeg dana počeo je teći rok ovrhovoditelju od 60 dana, a ne od dana kada je ovrhovoditelj saznao da je sud postupio prema čl. 162. st. 1. OZ-a, niti od dana kada je ovrhovoditelj primio rješenje o ovrsi, kako to pogrešno smatra ovrhovoditelj.

Ovrhovoditelju je rok od 60 dana istekao 2. veljače 2015., a pobijano rješenje je donijeto 5. veljače 2015. Budući ovrhovoditelj nije u roku 60 dana od isteka roka ovršeniku za predaju vozila podnio prijedlog za oduzimanje vozila, pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo iz odredbe čl. 162. st. 2. OZ-a i obustavio ovrhu.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-535/15-2, od 26. X. 2016.

OVRAHA NA NOVČANOJ TRAŽBINI PO RAČUNU Sudska ovrha temeljem odluke Disciplinskog suda HOK-a

(čl. 211. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 112/12, 25/13 i 93/14)

Odluka Disciplinskog suda HOK-a predstavlja ovršnu ispravu – ali ne i ispravu na temelju koje se putem Financijske agencije može tražiti izravna naplata na bankovnim računima ovršenika, pa stoga nema mjesta ni odbacivanju prijedloga za određivanje sudske ovrhe na novčanim sredstvima na računima ovršenika kod banaka.

„Prvostupanjski sud je odbacio prijedlog za ovrhu ovrhovoditelja smatrajući da je ovrhovoditelj trebao zahtijevati izravnu naplatu novčane tražbine budući da je ovršna isprava na koju se ovrhovoditelj poziva pravomoćna 09. prosinca 2013. godine pa da je ovršna nakon 15. listopada 2012. godine, a nije priložio potvrdu Financijske agencije o nemogućnosti naplate pozivajući se na odredbu čl. 211. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13 i 93/14 – dalje: OZ) i odredbu čl. 5. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika (NN 91/10 i 112/12) te odredbu čl. 10. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika (NN 112/12).

Ovrhovoditelj je podnio prijedlog za ovrhu na temelju pravomoćne i ovršne presude Disciplinskog suda Hrvatske odvjetničke komore broj Ds-28/2012 od 03. prosinca 2012. godine, koja presuda je pravomoćna dana 09. prosinca 2013. godine, a ovršna 27. prosinca 2013. godine radi naplate novčane tražbine, a što je ustvari kazna u iznosu od 7.300,00 kuna

zajedno sa kamatama, i to ovrhom na novčanim sredstvima ovršenika te radi namirenja troškova ovrhe. Osnovano ovrhovoditelj ističe da odluka Disciplinskog suda kojom je ovršeniku izrečena novčana kazna i čije namirenje i zahtijeva ovim ovršnim prijedlogom nije isprava, a u smislu odredaba Ovršnog zakona i Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima na koje se prvostupanjski sud poziva, a na temelju kojih je moguća izravna naplata. Naime odredbom čl. 77. Zakona o odvjetništvu („Narodne novine“, br: 9/94, 117/08, 50/09 i 18/11) propisano je da su pravomoćne odluke disciplinskih tijela odvjetničke komore kojima su izrečene novčane kazne izvršne isprave i komora je ovlaštena tražiti njihovo prisilno izvršenje. Disciplinski sud je tijelo odvjetničke komore i nije domaći sud u smislu Zakona o sudovima, a isto tako disciplinski sud nije niti upravno tijelo. Dakle ova pravomoćna i ovršna presuda Disciplinskog suda Hrvatske odvjetničke komore jest ovršna isprava prema čl. 23. t. 6. OZ-a i na temelju takve ovršne isprave ovrhovoditelj je ovlašten pokrenuti sudsku ovrhu, a ne izravnu naplatu, jer ta odluka ne spada u krug isprava na temelju kojih je moguća izravna naplata putem Financijske agencije propisanih čl. 211. OZ-a.

Radi navedenog valjalo je uvažiti žalbu ovrhovoditelja, ukinuti prvostupanjsko rješenje i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovan postupak sukladno čl. 380. toč. 3. ZPP-a u svezi sa čl. 21. st. 1. OZ-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2575/14-2, od 29. III. 2016.

SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI – NADLEŽNOST JAVNIH BILJEŽNIKA

Odbacivanje prijedloga za ovrhu zbog nenadležnosti javnog bilježnika

(čl.279.st.3. Ovršnog zakona – "Narodne novine" br. 112/12, 25/13 i 93/14)

Odbačaj prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave zbog toga što je podnesen nenadležnom javnom bilježniku moguć je samo ako javni bilježnik prije donošenja rješenja o ovrsi proslijedi spis sudu radi donošenja takve odluke – to više nije moguće povodom prigovora ovršenika protiv već donesenog rješenja o ovrsi.

„U izreci citiranim rješenjem stavljeno je izvan snage rješenje o ovrsi javnog bilježnika T.M. iz Z., broj Ovr-5174/2015 od 01. prosinca 2015. godine, u dijelu kojim je određena ovrha i ukinute su provedene radnje (točka I. izreke), te je određeno da će se postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga (točka II. izreke).

Nije u pravu žaliteljica kada osporavajući zakonitost rješenja ukazuje da je sud prvog stupnja propustio primijeniti odredbu čl. 279. st. 3. Ovršnog zakona (NN broj 112/12., 25/13. i 93/14. – dalje: OZ) i odbaciti ovršni prijedlog, iako je ona u prigovoru protiv rješenja o ovrsi istakla da je to rješenje donio mjesno nenadležni javni bilježnik.

Doduše,osnovanost njezinih navoda da nikada nije imala prebivalište u Z., već u V., potkrijepljena je i u spisu priloženim podacima Jedinog registra osoba Republike Hrvatske (list 10). Shodno tome, u smislu čl. 279. st. 1. OZ-a doista je za određivanje ovrhe mjesno nadležan javni bilježnik sa sjedištem na području V.-p. županije u kojoj se nalazi prebivalište ovršenice, a ne javni bilježnik sa sjedištem u Z. Međutim, povodom pravodobna, dopuštena i obrazložena prigovora ovršenice sud je u smislu čl. 282. st. 3. OZ-a ovlašten donijeti samo odluke iz čl. 57. i 58. OZ-a, što ne uključuje i odluku o tome je li rješenje o

ovrsi donio mjesno nadležni javni bilježnik. U tom je kontekstu i u smislu čl. 279. st. 3. u vezi čl.281. st. 2. OZ-a odbacivanje ovršnog prijedloga podnesena nenadležnom javnom bilježniku jedino moguće prije donošenja rješenja o ovrsi kad javni bilježnik ocijeni da nije mjesno nadležan za određivanje ovrhe i prijedlog za ovrhu proslijedi nadležnom sudu radi donošenja odluke.

Stoga sud prvog stupnja nije počinio bitnu povredu odredaba postupka kada nije primijenio odredbu čl. 279. st. 3. OZ-a i odbacio ovršni prijedlog, pa se neosnovanim i bez uporišta u zakonu ukazuju suprotni žalbeni navodi.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž Ovr-594/16-2, od 21. X. 2016.